Vlaams Parlement

vergadering **C19**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie

van 13 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verwerking van persoonsgegevens door de lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R)
– 3130 (2019-2020) 3

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Vreese aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van videoconferencing om vanuit de gemeenschaps-instellingen te verschijnen voor de jeugdrechter
– 3393 (2019-2020) 6

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van stalking
– 3367 (2019-2020) 10

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld en maatregelen tegen sexting
– 3364 (2019-2020) 13

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de chatgroep Criminal System en geweld tegen holebi's
– 3400 (2019-2020) 15

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de expertiseontwikkeling inzake seksueel geweld
– 3421 (2019-2020) 20

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een hulplijn voor seksueel geweld en de integrale benadering van slachtoffers van seksueel geweld
– 36 (2020-2021) 25

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het personeelsplan voor de justitiehuizen, en het wegwerken van tekorten en de scheeftrekking bij slachtofferonthaal
– 3344 (2019-2020) 28

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over initiatieven ter versterking van het lokale veiligheidsbeleid
– 3378 (2019-2020) 34

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over grensoverschrijdende samenwerking met Nederland in de strijd tegen de georganiseerde misdaad
– 5 (2020-2021) 37

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opname van ecocide in het Strafwetboek
– 148 (2020-2021) 39

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verwerking van persoonsgegevens door de lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) – 3130 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Het recente ontwerp van decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, vormt de decretale basis voor de Vlaamse diensten, voorzieningen en gesubsidieerde organisaties om te kunnen deelnemen aan een casusoverleg binnen een lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) zonder daarbij hun beroepsgeheim te schenden.

In het kader van dit casusoverleg kunnen politionele en gerechtelijke persoonsgegevens, waaronder zeer belangrijke info uit de gegevensbank Haatpropagandisten en/of uit de gegevensbank Terrorist Fighters, aan de Vlaamse LIVC R-deelnemers worden ter beschikking gesteld.

Op basis van artikel 8§4 van dit ontwerpdecreet mogen de Vlaamse LIVC R-deelnemers deze vanuit het LIVC R verkregen belangrijke politionele en gerechtelijke info echter slechts gedurende een jaar verwerken en bewaren. Deze termijn kan uitzonderlijk verlengd worden tot maximaal vijf jaar. Zoals artikel 8§4 op dit ogenblik werd geformuleerd, zullen de Vlaamse deelnemers aan het LIVC R dergelijke dossiers van haatpropagandisten en/of Terrorist Fighters na een of uiterlijk vijf jaar telkens opnieuw moeten agenderen op het LIVC R als zij de persoonsgegevens uit dergelijke gegevensbanken verder willen gebruiken in het kader van hun opdrachten. Na dergelijke agendering kan de korpschef van de lokale politie op basis van de beschikbare gegevensbankinfo telkens een gegevensterugkoppelingsfiche aan het LIVC R voorleggen, waarna de Vlaamse LIVC R-deelnemers opnieuw over een termijn van een jaar beschikken om deze persoonsgegevens te verwerken en bewaren.

Het hoeft geen betoog dat dergelijke korte verwerkings- en bewaartermijn, alsook de complexe manier van gegevensuitwisseling een efficiënte opvolging van onder meer haatpropagandisten en 'terrorist fighters' die zijn opgenomen in deze gegevensbanken op Vlaams niveau volledig hypothekeert.

Voor een efficiënte opvolging en bestrijding van radicalisme, extremisme en terrorisme vanuit Vlaams niveau lijkt het ons dan ook voor de hand liggend dat, zodra de Vlaamse deelnemers aan het LIVC R tijdens het casusoverleg vernemen dat iemand is opgenomen in de gegevensbank Haatpropagandisten of de gegevensbank Terrorist Fighters, deze info ononderbroken zouden moeten kunnen verwerken en bewaren gedurende minstens de volledige periode waarin dergelijke personen in deze gegevensbank zijn opgenomen.

Minister, hoe belangrijk acht u een efficiënte opvolging en, waar mogelijk, bestrijding van radicalisme, extremisme en terrorisme door de Vlaamse diensten, voorzieningen en gesubsidieerde organisaties die deelnemen aan de LIVC R's? Hoe belangrijk acht u de informatie die in de gegevensbank Haatpropagandisten en de gegevensbank Terrorist Fighters door de politie en de gerechtelijke diensten wordt verwerkt en bewaard, voor de Vlaamse diensten, voorzieningen en gesubsidieerde organisaties die deelnemen aan de LIVC R's?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik wil algemeen de opmerking maken dat ik heel wat vragen krijg, niet in deze vraag om uitleg maar in de komende vragen, over justitie op federaal niveau. Ik wil nog eens opmerken dat ik niet bevoegd ben voor justitie federaal. Het is altijd goed geprobeerd van verschillende collega's maar ik ga daar niet op antwoorden. Ik kan daar ook niet op antwoorden. Het is best dat u dat allemaal doorgeeft aan jullie lieve collega's die federaal de strijd kunnen aangaan met het federale justitiebeleid. Ik antwoord alleen voor de zaken waar ik bevoegd voor ben. Ik antwoord ook niet op vragen die ik krijg maar die tot de bevoegdheid van een andere collega behoren.

Eerst en vooral, collega Blancquaert, als ik de opvolging en bestrijding van radicalisering en terrorisme niet belangrijk zou achten, dan zou het LIVC-decreet er vandaag niet gelegen hebben. Tijdens de vorige legislatuur bleef men vastzitten in een samenwerkingsakkoord met de Federale Regering die er maar niet kwam. Ik heb bij mijn aanstelling onmiddellijk gezegd dat ik daar heel snel werk van ga maken. U ziet, het ontwerpdecreet is reeds een eerste keer op de ministerraad gekomen. Ik heb het initiatief genomen om alles te regelen wat we op Vlaams niveau konden regelen, namelijk het laten deelnemen van Vlaamse diensten zodat zij hun beroepsgeheim niet zouden schenden, alsook het regelen van een aantal modaliteiten voor de Vlaamse diensten, zoals de bewaartermijn. Dat zijn zaken die op federaal niveau nog niet geregeld zijn.

Nu er een Federale Regering is, zullen we opnieuw in gesprek gaan om een samenwerkingsakkoord te sluiten voor de zaken die federaal geregeld moeten worden en om de federale regeling te laten aansluiten op de Vlaamse regeling. Maar in tussentijd hebben we op Vlaams niveau dus niet stilgezeten.

Wat de bewaartermijnen betreft, moet ik – u weet dat ook, mevrouw Blancquaert, tenzij u daar een andere oplossing voor hebt, maar dan hoor ik het echt heel graag van u – nu eenmaal rekening houden met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die bepaalt dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan strikt noodzakelijk is voor de doeleinden van de gegevensverwerking. Ik zou er uiteraard bijvoorbeeld een termijn van tien jaar op kunnen plakken maar dan zou het decreet nooit goedgekeurd worden. Dus is mijn vraag wat jullie bij Vlaams Belang dan willen. Een decreet of geen decreet? Ik hoor het graag straks in uw tussenkomst.

Ik heb het onderdeel van die bewaartermijnen bovendien ook juridisch afgetoetst bij heel wat experten – zo gaat dat als je beleid voert – om zeker te zijn dat dat het oordeel van de Vlaamse Toezichtscommissie en het Hof van Justitie zou doorstaan. Deze zijn dus niet lichtzinnig gekozen. Het Hof van Justitie aanvaardt enkel een bewaartermijn van vijf jaar als er op basis van objectieve gegevens kan worden aangenomen dat de betrokkene effectief een risico kan vormen op het gebied van de strijd tegen terrorisme. Er moet een hoog niveau van gegevensbescherming worden gegarandeerd, omdat het gaat om zwaarwichtige aantijgingen ten aanzien van een persoon die niet noodzakelijk ook effectief een terroristisch misdrijf zal plegen. Om een billijk evenwicht tot stand te brengen tussen die gegevensbescherming en de nagestreefde doelstelling van terrorismebestrijding, die ik zeer belangrijk vind, wordt de langere bewaartermijn van vijf jaar gekozen.

U zult het waarschijnlijk wel weten want u bent een clevere dame, maar ik wil erop wijzen dat wij veel verder gaan dan wat bijvoorbeeld de federale overheid doet als het gaat over de gegevensbanken Terrorist Fighters en Haatpropagandisten. Daar moeten de identificatiegegevens met betrekking tot de personen ten aanzien van wie er ernstige aanwijzingen bestaan dat zij zouden voldoen aan de criteria om opgenomen te worden in de gegevensbanken, al na een bewaartermijn van zes

maanden geschrapt worden wanneer ze niet effectief aan de criteria beantwoorden. Ik denk dat ik in mijn bevoegdheden en binnen het juridisch kader dat voorhanden is, het maximale ben gaan opzoeken. Ik vind het ook zeer belangrijk dat als wij een decreet maken, het er ook komt en ook standhoudt. Ik heb liever een decreet dan geen decreet. Ik heb liever dat we er effectief mee aan de slag gaan dan dat we er niets aan doen. Maar we leven nu eenmaal in een rechtsstaat, er zijn andere verordeningen en verschillende instanties en daar moet je sowieso rekening mee houden. Ik heb in dat verband uiteraard gekozen voor het maximale, namelijk vijf jaar. Als je dat gaat vergelijken met bijvoorbeeld de federale overheid, zes maanden, dan denk ik dat ik zeer begaan ben met de thematiek en met de veiligheid van onze samenleving.

Dan had u een vraag over die gegevensbank. Ook daartoe strekt het ontwerp van decreet, namelijk het mogelijk maken dat de informatie uit de gegevensbank Terrorist Fighters gedeeld kan worden met de Vlaamse diensten binnen het kader van een LIVC R – via het gedeeld beroepsgeheim weliswaar – en om het hen mogelijk te maken deze info te registreren in hun eigen dossiers. Met dat doel voor ogen is de mogelijkheid tot verwerking van dergelijke persoonsgegevens in het ontwerp van decreet ingeschreven, rekening houdend met de algemene verordening.

Ik voeg daar wel aan toe dat de doelstelling van een LIVC R niet herleid kan worden tot het louter ter beschikking stellen van informatie uit de vermelde gegevensbanken. De doelstelling is en blijft de begeleiding en strikte opvolging van de betrokkene, om op die wijze te voorkomen dat die zou overgaan tot het plegen van terroristische misdrijven. Het is voor deze doelstelling dat we casusoverleg hebben, met andere woorden het mogelijk maken van een wederkerige uitwisseling van persoonsgegevens.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Het is duidelijk dat u het met ons eens bent dat de Vlaamse lokale integrale veiligheidscellen een sleutelrol spelen in de bestrijding van radicalisme, extremisme en terrorisme, die onze samenleving ontwrichten.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om alle mensen die werkzaam zijn in deze cellen een hart onder de riem te steken en hen uitdrukkelijk te bedanken voor hun dagelijkse inzet om onze bevolking tegen dergelijke invloeden te beschermen.

Terrorisme, radicalisme en extremisme stoppen, zoals u weet en aangeeft, niet aan de grenzen van ons gewest, noch aan onze landsgrenzen. Het zou dan ook niet alleen zonde zijn, maar zelfs neigen naar schuldig verzuim als u de expertise die onze veiligheidscellen intussen op dit vlak hebben opgebouwd, niet zou delen met soortgelijke overheidsdiensten in andere gewesten en de ons omringende landen, zeker nu u ook aankondigde dat er in Vlaanderen spoedig een LIVC R-draaiboek volledig operationeel zal zijn.

Bent u er voorstander van om bijvoorbeeld de kennis en expertise van de Vlaamse veiligheidscellen zowel op intergewestelijk als internationaal niveau te delen? Welke nuttige mogelijkheden ziet u om dergelijke netwerking desgevallend op korte termijn te realiseren?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): De LIVC R is een dossier dat ik bijzonder nauw volg. Het is belangrijk om uit te kijken naar het nieuwe decretale kader waarnaar verwezen is en waarin al heel wat werk is verzet. Het is één keer op de regering geweest en er is nu een brede ronde aan de gang voor verder advies en versterking van het decretale kader.

Het belang van databanken bij het uitwisselen van informatie kan uiteraard niet voldoende benadrukt worden. Dat is cruciaal. Voor de werking van zo'n lokale integrale veiligheidscel radicalisering, en in de toekomst hopelijk ook breder – wat in de praktijk al vaak zo is –, is het uiteraard van levensbelang. In zo'n casusoverleg draait het allemaal om informatie-uitwisseling tussen diensten. Daarom is het belangrijk om in het verdere traject van de uitbouw van het decretale kader te voorzien in een nieuwe databank, specifiek voor dat casusoverleg, om de noodzakelijke informatie – uiteraard GDPR-proof en voorzien van alle andere privacyregels – te kunnen bewaren en delen, ook door de nieuwe partners die aan de tafel zullen schuiven eens het decreet klaar is. Op die manier kan er gekomen worden tot een heel sterke werking van de LIVC R. Denkt u eraan om bij de uitbouw van het Vlaamse kader in een gegevensbank te voorzien voor de werking en versterking van de LIVC R?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Blancquaert, uiteraard kunnen we de goede voorbeelden ook delen. We zullen dat ook doen. We nemen ook deel aan heel veel Europese en internationale netwerken via de justitiehuizen. Daar komen dergelijke zaken sowieso aan bod.

Mijnheer Brouns, de databank waar u het over hebt, moet federaal worden opgesteld. Dat kunnen wij niet alleen doen. We moeten federaal eens horen wat intussen de stand van zaken is, maar zo'n databank kunnen wij helaas niet alleen opstellen. De meeste gegevens zitten op federaal niveau.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Bedankt, minister. Wat de oplossing van het Vlaams Belang betreft: ik kijk er alvast naar uit om over de partijgrenzen heen samen aan tafel te zitten om tot een degelijke oplossing te komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Vreese aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van videoconferencing om vanuit de gemeenschapsinstellingen te verschijnen voor de jeugdrechter
– 3393 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): In het kader van mijn parlementair werk bezocht ik onlangs de gemeenschapsinstelling De Zande in Ruiselede. Tijdens een overleg met de directie kwamen er enkele knelpunten aan bod, in het bijzonder het vervoer van en naar de jeugdrechter. Volgens de directie kruipen er veel tijd, energie en kosten in het organiseren van het vervoer van en naar de jeugdrechtbank. De gemeenschapsinstelling is vragende partij voor een alternatief in de vorm van videoconferenties tussen de jongere en de jeugdrechter in plaats van fysieke zittingen.

Dit is een oud zeer. De heer Parys peilde in 2015 al naar cijfers. Het kostenplaatje van de verplaatsingen bedroeg toen al 700.000 euro voor de gemeenschapsinstellingen. Door de coronacrisis is er nu toch een soort regeling die meer videoconferences toelaat. Dit is echter geen structurele regeling en de instelling dringt aan om van de gelegenheid gebruik te maken om videoconferencing als tool te bestendigen en hier structureel werk van te maken. Zo kan er efficiënt worden gewerkt. Het brengt een kostenbesparing met zich mee, het biedt een oplossing

voor het veiligheidsprobleem tijdens het transport en er wordt toch niet geraakt aan de rechten van de jongeren.

Het bepalen van de wijze van verschijning voor de jeugdrechter, en bijgevolg het instellen van de mogelijkheid om te verschijnen via videoconferentie, behoort voor een stuk tot de bevoegdheden van de federale wetgever. Het jeugdsanctierecht en de overbrenging tussen de gemeenschapsinstelling en de jeugdrechtbank is een bevoegdheid van de gemeenschappen. Om videoconferenties mogelijk te maken is er een wetswijziging nodig. Er is momenteel een wetsvoorstel hangende in de Kamer dat een aanpassing beoogt van de federale regelgeving.

Wat is uw standpunt over het verschijnen voor de jeugdrechter via video-conferenties?

Bent u bereid om dit systeem verder uit te rollen? Welke verdere stappen moeten er volgens u worden gezet in de betrokken bestuursdomeinen om een sterk systeem te ontwikkelen?

Als er toch nog struikelblokken op federaal niveau zijn, zult u dan in overleg gaan met uw federale collega om dit opnieuw op de agenda te brengen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Zoals u weet, voorziet het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht van 15 februari 2019 in artikel 15 in de mogelijkheid van het gebruik van de videoconferentie voor het verschijnen van minderjarigen voor de jeugdrechter.

Deze mogelijkheid werd al proactief ingeschreven om gebruik te kunnen maken van de moderne technologie.

Net voor de zomer heb ik op de bijeenkomst van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 samen met de minister van Welzijn een ontwerpbesluit gebracht dat uitvoering geeft aan artikel 15 van dat decreet. Intussen hebben we ook het advies van de Raad van State ontvangen. Hopelijk zal het aangepaste ontwerp volgende week op de agenda van de Vlaamse Regering staan voor een definitieve goedkeuring.

Vooraleer we dit voorstel van decreet voor de Vlaamse Regering hebben gebracht, was het voor mij belangrijk dat het systeem goed zou werken. Daarvoor werd uitvoerig overlegd met de toenmalige federale minister van Justitie en werd het systeem meermaals uitgetest in de instellingen en rechtbanken.

Het gebruik van videoconferentie zal zorgen voor een efficiënter verloop van de procedure. Het betekent het vermijden van lange ritten en overbrengingen, die vaak een halve of volledige dag in beslag nemen, het vermijdt de inzet van politiediensten om de overbrengingen te begeleiden en het vermindert de risico's die gepaard gaan met dergelijke overbrengingen. Als het systeem werkt, kan dat wel een goed systeem zijn.

Voor wat betreft de videoconferentie voor het verschijnen van minderjarige verdachten voor de jeugdrechter, maken we gebruik van de rechtsgrond die gecreëerd is in het Vlaamse decreet.

Het is evident dat we rekening houden en afstemmen met het federale beleid of ontwikkelingen ter zake, zoals het afstemmen van terminologie, overleg met de magistratuur enzovoort.

Zoals we het nu voor minderjarigen vormgeven, kunnen we dit in ieder geval autonoom beslissen op basis van het decreet. Maar zoals ik eerder heb aangegeven, hebben we dit uiteraard uitvoerig getest met de federale diensten.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik ben enorm verheugd dat u hier verder volop op inzet en dat het volgende week op de agenda staat voor een definitieve goedkeuring, om daar dan verder mee aan de slag te gaan. Ik ben ervan overtuigd dat de mensen op het terrein er ook zeer tevreden mee zullen zijn en dat dat voor hen een belangrijke verdere stap is. We zien dat tijdens de coronacrisis er op ieder vlak verder wordt ingezet op digitalisering. We moeten ook binnen de Vlaamse justitie daar verder op inzetten. Het werkveld is al lang vragende partij.

Dankzij deze beslissing zullen de gemeenschapsinstellingen ontlast worden. De procedure zal niet alleen efficiënter verlopen, het zorgt ook voor kostenbesparing en het risico bij overbrengingen zal verminderen. Deze beslissing zal zowel de gemeenschapsinstelling ten goede komen als de jongeren zelf, daar ben ik van overtuigd. Zo zullen zij bijvoorbeeld zelf minder tijd verliezen en de lessen kunnen volgen. Dat was ook een van de praktische overwegingen waar de gemeenschapsinstelling op heeft gewezen.

Ik ben blij met de vorderingen in dit dossier en ik heb op dit moment geen verdere vragen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, collega, voor de vraag en, minister, voor uw antwoord. Het dossier van de videoconferenties voor jongeren die verblijven in gemeenschapsinstellingen komt daarmee op een punt dat het effectief zal worden ingevoerd. Het heeft al een heel lange weg afgelegd. Vele legislaturen geleden zijn er proefprojecten geweest en is het systeem al geïnstalleerd maar kon het niet worden gebruikt voor de contacten met de jeugdrechter zelf omdat dat afhing van de federale regelgeving. Maar het werd wel gebruikt voor contacten van jongeren met hun consulent of advocaat. Daar is het natuurlijk ook heel zinvol voor. Het gaat niet alleen over het vermijden van een verplaatsing naar een rechtbank, het kan ook gaan over andere contacten.

In het kader van de opmaak van het decreet Jeugddelinquentie hebben we daar uitvoerig over gedebatteerd. Collega De Vreese, ik ben het met u eens dat heel dit systeem een meerwaarde kan hebben en dat het goed is dat we dat implementeren. Het is ook voorzien in het decreet. Maar waarover ik u niet gehoord heb, wat een beetje spijtig is, is het belang van de minderjarige. We hebben een aantal waarborgen ingebouwd in het decreet om ervoor te zorgen dat er mogelijkheden genoeg zijn voor echt persoonlijk contact met de jeugdrechter en dat wanneer een jongere voor de eerste keer verschijnt voor de jeugdrechter, dat altijd sowieso in persoon moet. Ik vind dat zeer belangrijk omdat een jeugdrechter moet kunnen inschatten wie hij voor zich heeft en hoe vrijuit die jongere spreekt bijvoorbeeld. Het kan niet dat we een jongere toelaten om daar niet naartoe te gaan en het op afstand te doen. Het is ook belangrijk dat een jongere altijd zelf kan kiezen en dat hij na overleg met zijn advocaat kan zeggen dat hij kiest voor videoconferentie. Het kan niet zomaar worden opgelegd. Ik herinner me destijds uitvoerige adviezen daaromtrent vanuit het Kinderrechtencommissariaat.

Ik denk dat we in het decreet de goede middenweg hebben gevonden: de rechten van de minderjarige worden veiliggesteld en aan de andere kant wordt er toch voor gezorgd dat een aantal praktische bezwaren die er nu vaak inderdaad zijn, met tijdverlies door verplaatsingen enzovoort, worden opgelost. Het is dus goed dat Vlaanderen nu zelf ook verder stappen zet in de uitvoering van het decreet ter zake. Minister, ik ga ervan uit dat dit echt wel binnenkort wordt ingevoerd, als u zegt dat het besluit van de Vlaamse Regering hopelijk deze week of anders een van de volgende weken opnieuw aan de regering wordt voorgelegd. Ik ken natuurlijk het advies van de Raad van State niet. Ik weet niet of dat eventueel nog

bepaalde drempels inhoudt. Ik zou u echter willen vragen dat, vanaf het moment dat het wordt ingevoerd, men op een goede manier zou monitoren welke de effecten zijn, en dat u er ook verder op toeziet dat het niet alleen bruikbaar is voor jongeren in hun contacten met de jeugdrechter zelf, maar ook in contacten met advocaten en consulenten, en dat ook zij mee worden opgenomen in die evaluatie.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Aanvullend op wat collega Schryvers zei, die al zeer volledig is geweest, wil ik in naam van onze fractie nog graag een aantal bezorgdheden meegeven. Ikzelf heb ervaring met het project dat in 2007 is opgezet tussen het hof van beroep in Antwerpen en Limburg. Limburg heeft nog altijd geen eigen hof van beroep. Daarom hebben we toen een videoconferentie opgezet, in 2007 al, dus enige tijd geleden. Ik stel voor dat de evaluaties van dat project, onder andere, want ook internationaal zijn er al zoveel voorbeelden, zeer grondig worden meegenomen bij de uitrol van dit project, want dit heeft onmiskenbaar een aantal praktische voordelen.

Maar zoals al aangegeven gaat er niets boven het echte persoonlijke contact. De technologie, die multimediatoepassingen staan zodanig op punt dat dat vandaag ook wel kan. Dat heeft natuurlijk zijn kostprijs. Het is ogenschijnlijk een detail, maar het is belangrijk dat er van jongeren een totaalbeeld wordt gebracht, dat ook het non-verbale gedrag, de non-verbale communicatie zo goed mogelijk kan worden gecapteerd door beide partijen. Want dit gaat natuurlijk gepaard met de nodige emoties, en het is natuurlijk nog iets anders als je voor een camera zit dan als je echt fysiek in een ruimte bent waar je echt wel alle vormen van communicatie kunt capteren en er ook gepast op kunt reageren. De nodige begeleiding en de technologie, de apparatuur, daar is toch al heel wat literatuur over. Er zijn al heel wat evaluaties daaromtrent. Ik stel voor dat die maximaal worden meegenomen bij de uitrol van dit project.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u. Ik denk dat ik in mijn antwoord op de vraag heel duidelijk heb gesteld dat het een mogelijkheid is. Ik denk dat ik daar heel duidelijk over was. In het decreet is ingeschreven dat men kan gebruikmaken van moderne technologie als alternatief voor het overbrengen van minderjarigen van gemeenschapsinstellingen naar de Vlaamse jeugdrechtbanken. Collega Brouns, uiteraard hebben we daarover ook constant overleg met de magistratuur en jeugdadvocaten. Ik denk dat het ook heel logisch is dat we dat na een paar maanden ook telkens gaan evalueren, en bijstellen zodra dat nodig is.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Ik wil wel nog eventjes repliceren op mevrouw Schryvers. Wat ik heb gezien in de gemeenschapsinstellingen, is dat er inderdaad zeer veel vooruitgang is geboekt precies als het gaat over rekening houden met dat belang van de jongere. Op dat vlak zijn er heel veel stappen voorwaarts gezet. Ik denk niet dat het de bedoeling is om die zaken terug te draaien, integendeel, ik ben ervan overtuigd dat minister Demir daar in de regelgeving en de decreet-vorming zeker en vast verder rekening mee houdt. Daar maak ik me geen zorgen over. Ook van de directies van gemeenschapsinstellingen zelf krijg ik sterk het signaal dat ook daar het belang van de jongeren centraal wordt gesteld. Dat zal dus ook bij de beslissing daaromtrent zo zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van stalking
– 3367 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zou graag beginnen met te verwijzen naar het gecoördineerde antwoord op mijn schriftelijke vraag 835 van 3 juli 2020, op basis waarvan er eigenlijk een aantal nieuwe vragen zijn gerezen omtrent de aanpak van stalking. Zoals ik reeds eerder stelde, is stalking een complex fenomeen, waarvoor een geïntegreerde aanpak absoluut nodig is. Zelfs een lichte vorm van stalking kan immers reeds volstaan om bij het slachtoffer van een dergelijk misdrijf diepe en onuitwisbare sporen na te laten. Kenmerkend voor stalking is meestal ook de ernst van de opeenvolgende belagende handelingen, die vaak stelselmatig toeneemt, om in bepaalde gevallen uiteindelijk zelfs te eindigen in levensbedreigende belaging.

Een krachtdadige, uniforme en voornamelijk snelle justitiële aanpak van stalking, in combinatie met een op het stalkerprofiel afgestemde daderbegeleiding en -opvolging, is dan ook absoluut noodzakelijk. Minister, het is dan ook uiterst verbazingwekkend om in uw antwoord op mijn voormelde schriftelijke vraag te vernemen dat er nog steeds grote regioverschillen bestaan wat die aanpak van stalking betreft, dat de evaluatie van de mobiele stalkingalarm-app pas in 2021 wordt gepland, alsook dat de invoering van een trackingsysteem om de slachtoffers van stalking te beschermen eerst nog verder grondig moet worden onderzocht. U laat ons bovendien volledig in het ongewisse over de vraag onder wiens leiding dit verdere onderzoek nog zal worden gevoerd, wie naast de privacydeskundigen verder nog deel zal uitmaken van deze werkgroep en hoeveel tijd dat onderzoek in beslag zal nemen. Daarnaast vernemen wij ook van u dat er op dit ogenblik geen verdere investering in wetenschappelijk onderzoek naar behandelprogramma's voor stalkers vereist is, daar er reeds "verschillende projecten op het terrein" lopen "die mee vormgegeven worden door deskundige actoren ter zake". Pas indien zou blijken dat er bij de evaluatie van een van die projecten een gegronde vraag is tot bijkomend onderzoek vanuit het welzijnsaspect, kunnen dergelijke investeringen worden bekeken. Om welke projecten inzake behandelprogramma's voor stalkers het gaat, wie de deskundige actoren zijn die die projecten op het terrein mee vormgeven en wanneer de projecten zullen worden geëvalueerd, daar hebben we, opnieuw, nog steeds het raden naar. Van de absoluut vereiste krachtdadige, uniforme en snelle justitiële aanpak van stalking, in combinatie met een op het stalkerprofiel afgestemde daderbegeleiding en -opvolging, lijkt op basis van het antwoord op mijn voormelde vraag dan ook nog steeds geen sprake.

Minister, ik heb dan ook de volgende aanvullende vragen: Hoe verklaart u die grote regioverschillen inzake de aanpak van stalking? Voor bepaalde regio's wordt verwezen naar de Family Justice Centers (FJC's). Voor andere regio's wordt dan weer verwezen naar de ketenaanpak intrafamiliaal geweld, waar aanmeldingen beperkt zijn tot meervoudig complexe dossiers, waarbij vaak al diverse vormen van hulpverlening of gerechtelijke maatregelen zijn geprobeerd en er nog steeds onveiligheid heerst. Hoe verzoent u dergelijke grote regioverschillen met de absolute nood aan een krachtdadige, snelle en vooral ook uniforme justitiële aanpak van stalking, in combinatie met een uniforme op het stalkerprofiel afgestemde daderbegeleiding en -opvolging? Kunt u een overzicht bezorgen van de volgens u op dit ogenblik lopende projecten inzake behandelprogramma's voor stalkers, met voor elk project graag een beknopte inhoud en doelstelling, de looptijd van het project, de uiterste datum waarop de projecteindevaluatie moet worden

afgeleverd, alsook welke dienst, instantie, persoon gelast is met de leiding van het project en onder wiens ministeriële bevoegdheid het project wordt uitgevoerd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, dank u. Zoals u weet, is het stalkingalarm een federale bevoegdheid. Als Vlaams minister heb ik totaal geen impact op de timing van een evaluatie. Ik stel dus voor dat u uw vraag of vragen daaromtrent federaal stelt aan de bevoegde ministers. U bent natuurlijk niet content met de antwoorden op de schriftelijke vragen, maar ik antwoord gewoon over wat binnen mijn eigen bevoegdheid valt. Collega's, ik wil dat nogmaals herhalen: ik ben helaas niet bevoegd voor de federale justitie. Zoals u weet, is er ook geen overheveling van justitiebevoegdheden. Ik zal het dus moeten doen met hetgeen ik heb, en daar probeer ik het maximale uit te halen.

Op de vragen die u stelde inzake stalking, stalkingprofielen enzovoort zal ik dus antwoorden in het kader van mijn eigen bevoegdheden, voor alle duidelijkheid.

Zoals u waarschijnlijk weet, vielen de Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld tot 2018 onder de bevoegdheid van de provincies. Deze initiatieven waren ook wel 'succesvol', in die zin dat veel slachtoffers de weg daarnaar hebben gevonden. In elke regio hebben ze zich ook aan een eigen tempo ontwikkeld, ook afhankelijk van de inzet en de financiële steun door onder andere lokale besturen, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, maar ook van mijzelf toen ik nog staatssecretaris voor Gelijke Kansen was. Dit heeft ertoe geleid dat hun werking vanuit de eigen lokale dynamiek vorm heeft gekregen, en dat verklaart meteen ook de grote regionale verschillen. In 2018 zijn ze dan overgeheveld naar het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waarbij men de ketenaanpak als minimumstandaard wilde uitdragen.

Vorig jaar kreeg ik de coördinatie van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld, dat een samenwerkingsverband tussen hulpverlening, politie en justitie is, en de Family Justice Centers, waar deze partners ook onder één dak zitten, onder mijn hoede. Ik ben er dan ook meteen mee aan de slag gegaan, zoals u waarschijnlijk ook weet, want hoewel deze werkingen een voor een succesverhalen zijn en de mensen die daar werken, met hart en ziel werken voor die slachtoffers, ben ik ervan overtuigd dat het wel nog beter kan. Net zoals u denk ik dat we een uniformere aanpak van intrafamiliaal geweld en stalking moeten hebben. Idem dito wat stalking betreft.

Daarom heb ik vanaf mijn aantreden duidelijk gemaakt dat ik naar één Vlaamse aanpak wil gaan, naar intersectorale, multidisciplinaire, rechtstreeks toegankelijke en gebiedsdekkende centra voor intrafamiliaal geweld in Vlaanderen, waarin ook de aanpak van stalking zal worden geïntegreerd. Zo'n verandering is echter helaas niet een-twee-drie rond. Dat weet u natuurlijk ook. Ik zou dat wel willen. Dat vraagt de nodige voorbereiding. U moet weten dat ik als staatssecretaris de eerste drie Zorgcentra na Seksueel Geweld heb opgericht. Ik hoop dat de rest ook nog volgt, maar ik heb drie jaar nodig gehad om dat voor te bereiden. Je moet natuurlijk heel veel tijd steken in die voorbereiding. Alle neuzen moeten in dezelfde richting, zeker in een ketenaanpak. Iedereen zit daar onder één dak. Je hebt dus een model nodig dat goed werkt, en dat vraagt veel tijd. Voor die centra heeft me dat drie jaar gekost, maar dat is wel iets dat heel goed werkt. Ondertussen ben ik twee jaar weg uit dat federale niveau. Ik heb nog geen ander zorgcentrum zien opengaan. Ik hoop dus echt wel dat paars-groen daar werk van zal maken.

Een goede voorbereiding, en goede fundamenten, dat is de helft van het werk. Ook voor de FJC's wil ik dus goed en degelijk werken, en ik wil dat ook wetenschappelijk onderbouwen. Daarom heb ik een overheidsopdracht uitgeschreven. Die procedure loopt. Via die procedure zal een model worden uitgewerkt voor de aanpak van

intrafamiliaal geweld en stalking waarin rekening wordt gehouden met alle bestaande goede praktijken, maar ook met de lacunes in het aanbod en de noden van slachtoffers en daders. Ik voorzie een jaar om dit rond te krijgen en natuurlijk ook om gedragenheid op het terrein te creëren. Dat is eigenlijk heel weinig tijd, maar goed, we zullen ons best doen. Daarna zou ik graag willen starten met de eerste drie proefprojecten, om dit vervolgens in 2022 uit te rollen over heel Vlaanderen. Zoals u weet, heb ik daar ook de nodige financiële middelen voor, want het is natuurlijk ook wel belangrijk dat we met de lokale besturen die intrafamiliale centra goed bemannen.

Voor uw tweede vraag verwijs ik naar minister Beke, aangezien hij bevoegd is voor behandelprogramma's voor stalkers.

Zoals ik eerder heb gezegd, is het stalkingalarm een federale bevoegdheid. Ik ken de timing van hun evaluatie niet.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er mij terdege van bewust dat de stalkingalarm-app een federale bevoegdheid is. Betreffende dat onderwerp staan wij ook in contact met de collega's in de Kamer. Ze hebben daar ook al vragen over ingediend. Daarom gingen mijn vragen over de regioverschillen en de lopende projecten en niet zozeer over de stalkingalarm-app.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag gaf u aan dat ongeveer de helft van de stalkers ex-partners zijn en dat de slachtoffers daardoor vallen onder het aanbod dat zich bezighoudt met intrafamiliaal geweld (IFG). Dit wil echter nog steeds zeggen dat de andere helft van de daders niet meteen tot de directe kring van het slachtoffer behoort en in sommige gevallen zelfs helemaal niet persoonlijk gekend is door het slachtoffer. Vindt u het dan niet opportuun dat er ook voor deze slachtoffers in een specifiek aanbod zou worden voorzien? Zo ja, welke initiatieven zult u hieromtrent nemen? Zo niet, waarom niet?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Zijn de antwoorden waarnaar u verwijst geen antwoorden van minister Beke?

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Die heb ik hier niet. Het gaat over vraag 831.

Minister Zuhal Demir: Dat moet ik dan eens bekijken.

Voorlopig valt de aanpak van stalking buiten de IFG's. Bij de uitrol van het hele systeem zal ik bekijken hoe we dat kunnen inbedden.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, u vindt in ons alvast een partner in de strijd tegen stalking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld en maatregelen tegen sexting
– 3364 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, reeds eerder stelde ik u vragen over de manier waarop u hierover een concreet beleid zult voeren en wat uw aanpak is ter bestrijding van seksueel geweld, dit zowel naar aanleiding van de bespreking van uw beleidsnota als via concrete vragen.

Het is heel belangrijk om samen met alle bevoegde vakministers te komen tot een Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Dat hebt u al meermaals benadrukt. U vindt in ons zeker een partner daartoe. Heel wat gebeurtenissen hebben inderdaad duidelijk gemaakt dat dit over alle beleidsdomeinen heen een prioriteit moet zijn. Zo is er het recente voorbeeld van het verspreiden van seksueel getinte foto's en filmpjes zonder de toestemming van de betrokken bekende figuren.

Sexting en het zonder toestemming van betrokkenen verspreiden van seksuele foto's en filmpjes, komen steeds meer voor. Dat heeft ook het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, dat nog maar recent door de federale wetgever een opdracht heeft gekregen in verband met de niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames, opgemerkt.

Wat is de stand van zaken van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld? Wat is de timing? Ik las recent in een krant dat u de datum van 9 oktober vooropstelde of een van de volgende weken.

Is er hierover reeds overleg geweest met andere betrokken vakministers en welke zijn de gemaakte afspraken in dat verband?

Zult u in het actieplan ook aandacht besteden aan sexting en het verspreiden van seksueel getinte beelden en opnames zonder de toestemming van betrokkenen? Welke zijn de afspraken die daaromtrent gemaakt zijn met andere vakministers, bijvoorbeeld de minister van Media? Welke maatregelen hebt u concreet voor ogen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Zoals u weet, is het de allereerste keer dat in Vlaanderen een actieplan seksueel geweld bestaat. Dat plan staat eigenlijk niet in het regeerakkoord, maar ik heb wel de bevoegdheid ervoor, ook gelet op mijn geschiedenis met de zorgcentra na seksueel geweld waarvan ik de eerste drie heb opgericht. Ik hoop dat de federale overheid snel de rest gaat uitrollen. Ik wacht er eigenlijk al twee jaar op. Ik zie wel dat de gewezen federale ministers dat altijd hebben aangekondigd maar ik zie helaas op het terrein niet veel gerealiseerd. Ik dring erop aan dat men in naam van de slachtoffers snel de overige zorgcentra na seksueel geweld opricht.

In het regeerakkoord staat niets over een actieplan seksueel geweld. Maar ik heb dat op mij genomen omdat de samenleving en de slachtoffers dat nodig hebben.

De omgevingsanalyse en de drie strategische doelstellingen van het actieplan ter bestrijding van seksueel geweld werden op 10 juli goedgekeurd door de Vlaamse

Regering. Ik wilde graag het volledige plan al voor het reces goedgekeurd krijgen, maar enkele collega-ministers vroegen uitstel om hun acties verder uit te werken. Maar na maanden hard werken om er een samenhangend, coherent maar ook ambitieus plan van te maken, ligt het nu vrijdag ter goedkeuring voor op de Vlaamse Regering. Om daartoe te komen heb ik uiteraard veelvuldig, bilateraal en in interkabinettenwerkgroepen (IKW's), overlegd met andere betrokken vakministers. Zo hebben we ook afgesproken dat er, onder mijn leiding, op interkabinettenniveau een werkgroep wordt opgestart om de coördinatie van de opgenomen acties – in hoofdzaak deze waarbij meerdere ministers betrokken zijn – te verzekeren, want alle ministers gaan de acties uit het plan ook willens nillens moeten uitvoeren. Als wij de strijd tegen seksueel geweld belangrijk vinden, wil dat ook zeggen dat die acties moeten worden uitgevoerd. Ik zal als coördinerende minister ook een actieve rol opnemen in de uitvoering en opvolging van dit plan om te allen tijde afstemming te garanderen, het overzicht te bewaren en, gezien de veelheid aan acties, doelgroepen en contexten, overlap in uitvoering te vermijden. Jaarlijks zullen de vakministers via hun beleids- en begrotingstoelichting rapporteren over de uitvoering van dit actieplan.

In 2022 wordt op basis daarvan een tussentijdse evaluatie opgemaakt en wordt het plan geüpdatet zodat acties bijgestuurd en nieuwe acties toegevoegd kunnen worden. In 2024 wordt er een eindevaluatie met impactanalyse opgemaakt. Er is zeker ook aandacht voor sexting en het verspreiden van die beelden zonder toestemming in het actieplan. Dit thema maakte ook al deel uit van de omgevingsanalyse. Samen met de ministers Beke en Dalle werden hier enkele acties rond geformuleerd. Deze worden vrijdag goedgekeurd. Voor meer uitleg over die acties, stel ik voor dat u zich richt tot de desbetreffende ministers.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik ben alleszins tevreden dat uw grondig overleg heeft geleid tot een concreet actieplan. Ik vind het een beetje jammer dat u in uw antwoord het federale niveau erbij betrekt. Mijn vraag betreft het Vlaamse actieplan. U weet zeer goed dat er wel degelijk gewerkt is aan die zorgcentra in de voorbije periode. Uiteraard wil ik ook dat die verder worden uitgerold.

Wat betreft het Vlaamse actieplan, hoop ik dat er in deze commissie een inhoudelijke bespreking over komt. Het is een beetje moeilijk om een plan dat ik niet ken, en waarvan ik hoop dat er veel acties in staan die over alle beleidsdomeinen heen reiken, inhoudelijk te bespreken.

Belangrijk is dat het de voorbije periode is uitgewerkt. Belangrijk is dat het beleidsdomeinoverschrijdend is, met heel concrete acties, doelstellingen en evaluaties van die acties. Dus, voorzitter, dat moet vanzelfsprekend eerst de regering passeren, en ik kijk naar u, minister, of u daartoe bereid bent. Een van de volgende weken of maanden kunnen we een inhoudelijke bespreking wijden aan dit plan, want dit thema is zo belangrijk dat we dit als commissie moeten kunnen doen.

De voorzitter: Uw suggestie wordt genoteerd, mevrouw Schryvers.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Schryvers, ik begrijp dat het vervelend is dat u de inhoud van het actieplan nog niet volledig hebt, maar er is heel hard aan gewerkt door verschillende ministers. Zodra het is goedgekeurd – nu vrijdag – kunnen we het bespreken in onze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord, en u, voorzitter, om dit te noteren. Het zou fijn zijn als we dit een van de volgende weken inhoudelijk kunnen bespreken in deze commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de chatgroep Criminal System en geweld tegen holebi's
– 3400 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Een maand geleden diende ik deze vraag al in, maar die werd doorverwezen naar de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering, waar ze in de commissie van 15 september 2020 werd geagendeerd. Ondanks het feit dat de vraag specifiek gericht was aan de Vlaamse minister van Justitie, was enkel minister Somers aanwezig om te antwoorden op onze vragen. Ik begrijp dat het een college van ministers is, en ik geef dan ook geen commentaar op het feit dat u zelf niet aanwezig was, maar het antwoord van minister Somers was eigenlijk een samenvatting van het jeugddelinquentierecht en dus geen enkel relevant antwoord op onze vragen zelf die dan ook uitsluitend gingen over de aanpak van jeugddelinquentie. Ik was dan ook genoodzaakt om mijn vraag opnieuw in te dienen om toch een antwoord te krijgen.

De feiten hebben zich afgespeeld in augustus. Ik zal die niet herhalen. Ik denk dat alle collega's op de hoogte zijn van wat er zich in de chatgroep heeft afgespeeld. Toch wil ik nog eens benadrukken dat het gaat over daders van Tsjetsjeense afkomst waar haat en geweld tegen holebi's blijkbaar onlosmakelijk onderdeel vormen van hun machocultuur. Het merendeel van de daders bleek bovendien minderjarig te zijn, waardoor deze minderjarigen mogelijk eerstdaags in het Vlaams jeugddelinquentiesysteem terecht zullen komen.

Het is ronduit schokkend dat zulke feiten zich in onze westerse samenleving afspelen. Een zeer krachtdadige aanpak is dan ook aangewezen. Allochtone jongeren die hier de boel op stelten komen zetten omdat de waarden en normen van onze westerse samenleving niet passen in hun manier van denken en handelen, horen hier onder geen beding thuis. Dit incident is dan ook weer het zoveelste voorbeeld van het falen van de huidige groenlinkse multiculturele samenleving en het daaruit voortvloeiend integratiebeleid van de opeenvolgende Vlaamse regeringen die dit groenlinkse gedachtegoed in hun beleid overnemen.

Deze jongeren alleen maar straffen, biedt echter geen afdoende oplossing, aangezien het probleem zich dieper wortelt in het gedachtegoed en de leefwereld van deze jongeren. Naast een passende strenge straf als duidelijk signaal dat het gebruik van geweld nooit getolereerd wordt in onze maatschappij, moet er gelijktijdig intensiever worden ingezet op een veel krachtdadigere en efficiëntere begeleiding van dergelijke jeugddelinquenten om hun discriminatoir en haatdragend gedachtegoed plaats te laten maken voor de normen en waarden van onze westerse maatschappij wanneer zij daar nog verder deel van willen uitmaken.

Ik denk dan ook dat het duidelijk is dat de Vlaamse Regering met u als minister van Justitie eindelijk de moed aan de dag moet leggen om toe te geven dat een aantal van deze jongeren zich gewoonweg niet wensen te integreren in onze maatschappij. Het is dan ook de hoogste tijd dat u namens de Vlaamse Regering eindelijk aan deze jeugddelinquentengroep duidelijk maakt dat er voor hen die zich door hun discriminatoir en haatdragend gedachtegoed en gedrag nog langer buiten

onze westerse maatschappij blijven stellen, binnen onze samenleving geen plaats meer is.

Omdat u als Vlaams minister van Justitie instaat voor de aanpak van deze minderjarige delictplegers, verwacht ik van u dan ook een heel snelle, duidelijke en passende respons, zowel ten aanzien van deze jeugddelinquenten als van onze Vlaamse bevolking, die bedreigd wordt door deze hardleerse en bijzonder gevaarlijke jeugdcriminelen.

Welke initiatieven neemt u, aangezien u als minister van Justitie verantwoordelijk bent voor het jeugddelinquentiebeleid, om ervoor te zorgen dat onze maatschappij afdoende beschermd wordt tegen dit soort extreem en onaanvaardbaar geweld van deze jongeren? Welke initiatieven neemt u zodat deze jongeren de waarden en normen van onze maatschappij duurzaam worden bijgebracht en zij hun discriminatoir en haatdragend gedachtegoed uit hun machocultuur definitief afzweren?

Welke maatregelen zult u enerzijds zelf als minister van Justitie en anderzijds in samenspraak met uw collega-ministers uit de Federale en de Vlaamse Regering uitvaardigen om dergelijke gewelddadige incidenten in de toekomst te vermijden? Kunt u een overzicht geven van de door u en de in samenspraak met uw collega-ministers geplande maatregelen, met inbegrip van de uitvoeringstermijnen?

Erkent u daarnaast dat er een probleem is met bepaalde groepen allochtone minderjarigen die zich, ondanks alle inspanningen van de overheidsdiensten die verantwoordelijk zijn voor de inburgering, niet wensen te integreren in onze westerse maatschappij? Welke oplossing voorziet u enerzijds zelf als minister van Justitie, en anderzijds in samenspraak met uw collega-ministers uit de federale en deelstaatregeringen, voor dit probleem?

Hoe staat u ten opzichte van het idee dat voor de allochtone jeugddelinquenten, die zich door het discriminatoir en haatdragend gedachtegoed uit hun machocultuur niet wensen te integreren in onze maatschappij, slechts één oplossing overblijft: een consequent en actief terugkeerbeleid door de federale en deelstaatoverheden naar het land van herkomst van deze jongeren waarbij hen in afwachting van hun terugkeer de Belgische nationaliteit wordt ontzegd, samen met alle sociale voordelen die onze maatschappij aan haar burgers biedt?

Met de opkomst van social media wordt het voor dit type jeugddelinquenten steeds makkelijker om hun discriminatoir en haatdragend gedachtegoed, alsook hun walgelijke geweldplegingen en vernederingen, te verspreiden en te promoten. Welke specifieke maatregelen zult u enerzijds zelf als minister van Justitie, en anderzijds in samenspraak met uw collega-ministers uit de federale en deelstaatregeringen, nemen om dergelijke promotie en verspreiding via sociale media onmiddellijk aan banden te leggen en in de toekomst onmogelijk te maken? Graag een overzicht van de door u en de in samenspraak met uw collega-ministers geplande maatregelen, met inbegrip van de uitvoeringstermijnen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dit is een hele boterham. Ik zal uiteraard alleen kunnen antwoorden op uw vragen over zaken die onder mijn bevoegdheid vallen, want u mikt ook op het federaal justitiebeleid en het asielbeleid, maar u weet dat u die vragen moet doorspelen aan uw collega's die in het federaal parlement zitten.

Is er een probleem met bepaalde allochtone jongeren met betrekking tot discriminatoir en haatdragend gedachtegoed? Ja, dat is er. De drijfveer van geweld erkennen, is belangrijk, ook als die cultureel of religieus is. Het is geen toeval dat veel leden van dit clubje dezelfde achtergrond delen. Dat is geen veroordeling van een hele gemeenschap, maar een erkenning van de realiteit.

Ik ben trouwens heel tevreden dat u zich ook achter de onaanvaardbaarheid van homofobie en de oproep tot haat schaart. Misschien is dat ook iets dat u moet meenemen binnen uw eigen partij, mevrouw Blancquaert. Als ik de uitlatingen van sommige partijgenoten over transgenders hoor, sta mij dan toe om te zeggen dat ik dat not done vind. Ik vind het goed dat u nu zegt dat u volledig achter zo'n veroordeling staat en dat u vindt dat homofobie niet kan.

Het Jeugddelinquentiedecreet valt deels onder mijn bevoegdheid en deels onder de bevoegdheid van mijn collega, de minister van Welzijn. Via dit Vlaamse decreet bieden we de federale jeugdrechters en de parketten een arsenaal aan mogelijkheden om snel en duidelijk te reageren op strafbare feiten. Dit kan dus gaan over een duidelijk signaal via een gesloten begeleiding tot een alternatieve aanpak die ook inspeelt op de achterliggende situatie van de betrokken minderjarige, waarbij aan de slag wordt gegaan en gereageerd wordt op de achterliggende motieven van de minderjarigen.

Het is aan de magistratuur om te beslissen welke maatregelen zij wil opleggen – de rechters moeten de uitspraak doen, er staat een pakket aan maatregelen in het decreet – en dan aan de diensten van minister Beke om in de verdere opvolging van deze jeugddelinquenten te voorzien.

Zelf ben ik voorstander om dergelijke jongeren via de ketenaanpak verder op te volgen. Dat is een samenwerking die op dit moment in Antwerpen bestaat, via KOMPAS+, met justitie, politie, lokale actoren en de jeugdhulpverlening. Dit project gaat aan de slag met minderjarige veelplegers, waar inderdaad ook vaak achterliggend een problematische situatie thuis en in de omgeving zit. Minderjarigen met dergelijk haatdragend en gewelddadig gedrag zijn immers dikwijls onderdeel van een groter crimineel milieu. Via de ketenaanpak worden ze daar door actoren van het parket, jeugdrechtbank, politie en begeleidende diensten in een gecoördineerd traject opgevolgd. Op deze manier kun je niet alleen afstemmen tussen de verschillende diensten maar ook korter op de bal spelen.

Het project werpt zijn vruchten af in Antwerpen, en daarom hebben de minister van Welzijn en ikzelf beslist om de inzet van middelen vanuit Vlaanderen te continueren. Dit werd in september bevestigd in de stuurgroep van KOMPAS+. Nu daar een interne evaluatie rond is gebeurd, kunnen we ook bekijken hoe we dat verder uitrollen in Vlaanderen. Die interne evaluatie was nodig om evidencebased te werken. Dat is de basis van mijn beleid, en daarom zal ik niet in het wilde weg maatregelen nemen.

Ten slotte wil ik wel blijven wijzen op de ouderlijke verantwoordelijkheid voor deze jongeren. Ik denk dat er vandaag te weinig aandacht gaat naar de ouders en naar de opvoeding. Dat aspect moet zeker explicieter aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Het lijkt me maar de logica zelve dat u in mij en in mijn fractie een bondgenoot vindt in de strijd tegen dergelijke haat en dergelijk geweld, wat anderen ook mogen beweren. Ik ben ook blij dat u met het KOMPAS+-project bent begonnen. Ik was al van plan om u naar de huidige stand van zaken daarvan te vragen. Zijn er eventueel indicaties dat er in deze casus sprake is van jongeren met een verontrustende achterliggende opvoedingssituatie? Bent u van mening dat er in dit geval gebruik is gemaakt van een systematische aanpak van delictplegers, en hoe kan volgens u recidive bij deze daders worden voorkomen?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega's, ik had ook een dergelijke vraag gesteld aan minister Somers en minister Demir in de commissie waar mevrouw Blancquaert naar verwees en ik heb daar effectief een gecoördineerd antwoord op gekregen van minister Somers. Maar mevrouw Blancquaert, het staat u uiteraard vrij om er hier nog verder op in te gaan en minister Demir specifiek te ondervragen over haar jeugddelinquentiebeleid.

Ik wil beginnen met de ernst van dit voorval expliciet te benadrukken. Elke vorm van geweld is altijd zinloos en altijd verwerpelijk, maar dat is nog meer het geval wanneer dat is ingegeven vanuit haat tegenover holebi's of vanuit andere discriminatiegronden. In dat opzicht is het alvast heel goed dat de Belgische wetgeving bezwarende straffen inroept op basis van discriminerende motieven.

Collega Blancquaert, ik ben heel blij dat u en uw partij deze vraag hier vandaag stellen en dat u plots aandacht hebt voor de situatie van holebi's en transgenders. Ik zeg heel expliciet 'plots' en ik zal mijn betoog uit de commissievergadering van twee weken geleden niet herhalen over de manier waarop uw partij aan pink-washing doet.

Uw partij heeft nooit, maar echt nooit, iets gedaan voor de gelijke rechten van holebi's en transgenders. U ziet de regenbooggemeenschap alleen maar staan wanneer u zich kunt afzetten tegen nieuwkomers in de samenleving. En daarmee wil ik bepaalde problemen bij specifieke doelgroepen niet ontkennen, maar we mogen dat niet veralgemenen. In dat opzicht kijk ik uit naar het onderzoek dat minister Somers heeft aangekondigd naar de daderprofielen van die homofobe geweldplegers.

Als lid van de regenbooggemeenschap wil ik u wel twee dingen vragen. Een, stop er alstublieft mee om ons te misbruiken voor uw haatdragende discours tegen die nieuwkomers. Twee, dat is een positieve boodschap, dank u wel voor de plotse aandacht die u hebt voor het probleem van het homofobe geweld en om terecht te wijzen op het probleem in de sociale media.

Ik neem uw vraag erbij. U zegt dat het op sociale media gemakkelijker wordt om 'discriminatoir en haatdragend gedachtegoed te verspreiden'. Dank u om dat zo expliciet te stellen, maar dat hier zo expliciet en terecht stellen houdt in dat u uw verantwoordelijkheid moet nemen binnen uw eigen partij. Dan kan opnieuw een heel uitgebreide opsomming gemaakt worden – de minister heeft ernaar verwezen – van die verschrikkelijke voorvallen en uitspraken van uw mandatarissen ten aanzien van holebi's en transgenders. Ik ga er maar één aanhalen, één van de voorbije weken, zo zijn er tientallen voorbeelden te geven. Ik zag een meme van een Vlaams Belangmandataris met een nieuwe federale vicepremier waar boven staat: 'Meer vrouwen in de regering? Bij Groen maakt men die zelf.' Dat is volledig verwerpelijk.

Collega Blancquaert, als het u menens is wat u hier aan de minister vraagt, hoop ik ook dat u uw verantwoordelijkheid neemt binnen uw eigen partij en daar korte metten maakt met dergelijk homofoob en transfoob gedrag.

Minister, uiteraard hebt u binnen de CD&V-fractie, zoals ook het geval was toen u staatssecretaris voor Gelijke Kansen was, een medestander in uw strijd voor gelijke rechten voor holebi's en transgenders.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, het gaat inderdaad om bijzonder ernstige feiten die – spijtig genoeg – in Leuven zijn gebeurd, mijn thuisstad. Ik ben heel blij dat de Leuvense recherche en politie samen met het parket hier zeer doortastend in zijn opgetreden. Dit soort geweld kunnen we absoluut niet hebben. Het maakt me

niet uit van wie het komt, waarover het juist gaat, het is volledig onaanvaardbaar. Dat is punt een.

Punt twee, inderdaad mevrouw Blancquaert, u loopt als een haan met poep tussen zijn tenen in dezen. Ik zie minister Demir lachen. Zij kent deze uitdrukking uiteraard. U neemt hier de verdediging op van de lgbtqi+-gemeenschap. U bent daar zeer welkom in, maar doe dat niet selectief en enkel in deze commissie. Pas dat ook toe op uw eigen partij en partijgenoten. Het zou een belangrijk signaal zijn als u hier ook zou kunnen vertellen wat uw partijgenoten de afgelopen weken op sociale media hebben uitgekraaid, dat dat ook niet door de beugel kan en dat dat inderdaad niet helpt om dit soort geweld uit te roeien.

Met het antwoord van de minister ben ik zeer tevreden. Mevrouw Blancquaert stelt wel een aantal vragen aan de minister, maar zij is geen federaal minister van Justitie. Zij is maar bevoegd voor een aantal kleine onderdelen – jammer genoeg – van het justitieel beleid. Wat minister Demir heeft geantwoord – het zal u niet verbazen –, vond ik bijzonder terecht. Als het gaat over die ketenaanpak, ben ik blij om te horen van de verschillende collega's dat dit op instemming kan rekenen, want dat is de manier waarop je hiermee moet omgaan. Daar geloven wij heel sterk in. Het is belangrijk om projecten te doen waarmee de ketenaanpak objectief in kaart wordt gebracht en die aantonen welk resultaat ermee wordt geboekt, en waar er eventueel moet worden bijgestuurd.

Wijzen op de ouderlijke verantwoordelijkheid hoor je veel te weinig in dit verhaal. Het gaat altijd over wat de staat moet doen. Uiteraard, als er geweld wordt gepleegd, is er een taak voor de staat weggelegd, maar we vergeten erbij te vertellen dat die jongeren natuurlijk uit een gezin komen met een vader en een moeder, en dat die ook wel eens ter verantwoording mogen worden geroepen.

Wij hebben ervoor gezorgd dat er in het nieuwe decreet op het jeugddelinquentierecht een hele panoplie van maatregelen is die genomen kunnen worden door het parket en door de jeugdmagistratuur wanneer het gaat over dergelijke feiten. Wij hopen dan ook dat ze die creatief en vooral doelmatig zullen inzetten. Appel doen op die ouderlijke verantwoordelijkheid is een van de dingen waar wij voor strijden, die ook mogelijk zijn, en die hopelijk ook van toepassing zullen zijn wanneer dergelijke feiten zich voordoen. Uiteraard ben ik blij dat minister Demir ook de werkelijkheid niet ontkent en zegt dat er een probleem is met bepaalde allochtone gemeenschappen en hun haat jegens homo's, lesbische vrouwen, andere leden van de lgbtqi+-gemeenschap. Ik denk dat het probleem benoemen en aanpakken absoluut de juiste aanpak is, minister Demir, en ik zou ervoor pleiten dat de Vlaams Belangfractie dat ook op zichzelf toepast.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u voor de verschillende tussenkomsten.

In het Jeugddelinquentiedecreet, waar collega's Schryvers en Parys aan gewerkt hebben, zit een pakket aan maatregelen vervat. Het is de magistratuur die die maatregelen kan nemen. Dat is zeer belangrijk.

Ten tweede: voldoende plaatsen in gesloten instellingen. Collega Beke en ik hebben nog 60 plaatsen in kortverblijf gecreëerd net voor de zomer. Zoals jullie weten, komen er ook 150 plaatsen bij vanaf volgend jaar. Ik ben zelf bevoegd voor de monitoring; de middelen zitten vooral bij collega Beke.

En ten derde denk ik in dezen ook aan een ketenaanpak. Hoe moeten we met die minderjarige criminelen omgaan? Wat is het beste? Ik denk dat we inderdaad kijken naar de goede voorbeelden. KOMPAS+ in Antwerpen is een goed voorbeeld, dat zijn we nu dus aan het bekijken, evidencebased.

Mevrouw Blancquaert, uw vraag over recidiveaanpak: dat doen we natuurlijk net via de ketenaanpak door kort op de bal te spelen. Daar bekijken we samen met collega Beke om politie, justitie, maar ook hulpverlening – die volledig onder de bevoegdheid van collega Beke valt – in een ketenaanpak te steken en daar ook een rol voor die ouders weg te leggen. Daar zullen we in de komende maanden hopelijk mee naar de commissie kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Mijnheer Van de Wauwer, of het hier nu gaat over een groep Tsjetsjenen of een groep Vlamingen die oproepen om – en ik citeer – 'gays af te slachten', mijn vraag zal dezelfde blijven. Maar ik kan niet meer dan vaststellen dat het hier toch steeds weer over diezelfde allochtone gemeenschappen gaat die oproepen tot zulke haat en geweld.

Collega Parys, de uitdrukking 'de haan met poep tussen de tenen' – als ik het goed gehoord heb – is mij vreemd, maar ik ben wel fan van de uitdrukking 'een kat een kat noemen', en daarvoor ben ik ook verkozen. Ik zal me dan ook niet verontschuldigen omdat ik eigenlijk als enige – naast dan uiteraard de CD&V-fractie – hier een vraag over heb ingediend. Ik zal het dan ook blijven doen – een kat een kat noemen – en u ziet mij hier week na week terug om het op te nemen voor de rechten van de holebigemeenschap.

Dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, het is niet mijn gewoonte, want het parlement heeft altijd het laatste woord, maar ik vind het wel heel belangrijk dat men niet veralgemeent. Mevrouw Blancquaert, in uw repliek zegt u dat het altijd dezelfde allochtone gemeenschap is. Voor alle duidelijkheid: het gaat over een deel van bepaalde allochtone jongeren. Dat is een correctere benaming. Ik ben zelf ook afkomstig uit die gemeenschap, dus ik aanvaard wel niet dat u een veralgemening maakt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Mijn excuses, minister, het was zeker niet de bedoeling om u te schofferen, en ook zeker niet om te gaan veralgemenen. Ik kan enkel maar vaststellen dat het vaak gaat over bepaalde allochtone gemeenschappen, waarmee ik niet de hele gemeenschap wil schofferen. Ik kan enkel maar vaststellen dat de daders vaak van allochtone origine zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de expertiseontwikkeling inzake seksueel geweld
– 3421 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Seksueel geweld is een problematiek die helaas sterk aanwezig is in onze samenleving. De expertiseontwikkeling van de betrokken diensten omtrent dit thema is dan ook cruciaal om een goede aanpak van deze problematiek te verzekeren.

Op 7 mei 2020 stelde ik reeds een schriftelijke vraag, nummer 623, over de expertiseontwikkeling op vlak van seksueel geweld. De minister antwoordde hierop dat onder meer de Orde van de Vlaamse Balies initieel zelf van plan was om hieromtrent een opleiding te organiseren voor de advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand. Door het feit dat deze opleiding blijkbaar vanwege van de coronacrisis voorlopig niet kon doorgaan en werd uitgesteld, gaf de minister aan dat zij zelf een aanbod zou doen om deze opleiding vanuit haar departement voor de Vlaamse advocaten te laten organiseren en te subsidiëren.

Naast een opleiding voor de gespecialiseerde advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand is het echter evenzeer belangrijk om ook voor justitieassistenten een dergelijke gespecialiseerde opleiding te voorzien. Zij komen immers vaak als een van de eersten in contact met slachtoffers van seksueel gewelddelicten. Het is dan ook van cruciaal belang om hun via een professionele opleiding de nodige kennis en hulpmiddelen aan te reiken om slachtoffers optimaal te kunnen bijstaan. Minister, u beloofde in die optiek dat u een gespecialiseerde en verplicht te volgen opleiding zou voorzien voor alle 504 Vlaamse justitieassistenten.

Wanneer men spreekt over seksueel geweld, mag men naast het slachtofferluik ook geenszins het daderluik met risicotaxatie en risicomanagement uit het oog verliezen. U hebt, wat betreft dit daderluik, reeds meermaals beloofd dat u zou bekijken hoe de bestaande risicotaxatie-instrumenten binnen de justitiehuizen op de meest optimale wijze ingezet zouden kunnen worden. Voor ons is het echter heel eenvoudig: hoe correcter er een risico-inschatting kan worden gemaakt, hoe optimaler de daderbegeleiding en -opvolging hierop afgestemd kan worden.

Ook op dit punt is er op dit ogenblik dan ook een grote nood aan een specifieke professionele opleiding 'risicotaxatie zedendelinquenten' ten behoeve van het personeel binnen de justitiehuizen dat gelast is met dergelijke risicotaxaties, onder andere de psychologen.

Minister, kunt u de huidige stand van zaken meedelen inzake uw opleidingsplannen voor de gespecialiseerde Vlaamse advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand aan slachtoffers van seksueel geweld? Welk budget voorziet u voor deze opleiding en wie of welke instantie zal deze opleiding geven? Indien deze opleiding intussen reeds georganiseerd zou worden, hoeveel advocaten hebben deze opleiding dan reeds gevolgd?

Kunt u de huidige stand van zaken omtrent de aangekondigde gespecialiseerde opleiding voor de justitieassistenten inzake seksueel geweld meedelen? Wordt deze opleiding intussen reeds georganiseerd? Zo niet, wanneer bent u van plan om deze opleiding te organiseren? Kunt u de inhoud van deze opleiding toelichten? Wie zal deze opleiding geven?

Bent u van mening dat uw opleidingsaanbod inzake seksueel geweld, mogelijk in samenspraak met uw collega-ministers in de Vlaamse Regering, ook dient te worden aangeboden aan het personeel van andere Vlaamse diensten of instanties die mogelijk te maken krijgen met daders en/of slachtoffers van seksueel geweld? Zo ja, voor welke diensten en/of instanties lijkt uw aanbod desgevallend opportuun?

Hoever staan de werkzaamheden van uw werkgroep rond risicotaxatie en risicomanagement? Heeft de uitwerking van de door u aangekondigde concrete visietekst, die tegen eind 2020 wordt voorzien, vertraging opgelopen door de coronacrisis? Zo ja, wanneer wordt de publicatie van deze visietekst desgevallend voorzien? Welke volgende stappen zullen er door uw werkgroep genomen worden? Wanneer zullen de instrumenten inzake seksueel geweld effectief gebruikt worden in de justitiehuizen en wanneer zal in een opleiding voorzien worden voor het personeel dat hiermee aan de slag moet?

Een hele boterham: ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, collega, voor de vragen, allemaal zeer pertinent, in het kader van de expertiseontwikkeling. U hebt er inderdaad vrij vroeg zelfs in de plenaire vergadering – denk ik – een vraag over gesteld, naar aanleiding van een andere vraag.

Ik voorzie inderdaad in samenwerking met de Orde van de Vlaamse Balies een opleiding op maat rond seksueel geweld voor de advocaten die de juridische eerstelijnsbijstand verzorgen en bij uitbreiding voor alle Vlaamse advocaten die geïnteresseerd zijn in het volgen van deze opleiding. Ook zij kunnen hier zeker bij gebaat zijn.

Tijdens de zomer had ik een eerste afstemmend gesprek hierover met de orde. In september zijn we met een tweede gesprek verder ingegaan op de concretisering van de opleiding qua inhoud en vorm, zodat ze tegemoetkomt aan de noden van de advocaten op het terrein. Het zal hier voornamelijk gaan om 'soft skills': hoe gaan ze het best om met slachtoffers, welke reacties kunnen ze verwachten, waarom is het voor slachtoffers soms moeilijk om over de feiten te praten, hoe stellen ze hun vragen het best, enzovoort. Er zal dan ook gewerkt worden met rollenspelen en casusbesprekingen om het zo praktijkgericht mogelijk te maken.

Daarnaast zal natuurlijk ook de werking van de zorgcentra na seksueel geweld aan bod komen zodat de advocaten helemaal mee zijn met de procedures waarmee er daar gewerkt wordt en zal er per regio duidelijk gemaakt worden waar slachtoffers terechtkunnen voor de nodige zorg, zodat zij ook kunnen doorverwijzen indien nodig. Wat de zorgcentra na seksueel geweld betreft, is er een evaluatie geweest. De grootste leemte was daar het gebrek aan juridische bijstand. Wij hebben acht maanden geleden aan het federale niveau het aanbod gedaan om vanuit Vlaanderen tegemoet te komen, uiteraard voor de zorgcentra in Vlaanderen. Helaas is daar niet veel van in huis gekomen, maar mijn aanbod blijft natuurlijk wel nog gelden. Ik hoop dat men federaal daar niet te lang mee wacht en dat men de slachtoffers ook op het juridische kan bijstaan, met Vlaamse ondersteuning. Dat aanbod geldt dus nog.

De opleiding, die twee dagen in beslag zal nemen per groep, zal plaatsvinden in het voorjaar 2021, op vraag van de Orde zelf, zodat zij ook voldoende tijd hebben om het aanbod voldoende uit te dragen, voldoende lokalen per provincie te regelen en ervoor te zorgen dat hier ook opleidingspunten aan gekoppeld kunnen worden. Dat kan voor hen een bijkomende incentive zijn om deel te nemen.

De procedure inzake overheidsopdrachten is momenteel nog lopende. Daarom kan ik dus nog geen uitspraken doen over het budget of over welke instantie deze opleiding zal organiseren.

Aangezien op federaal niveau nu ook de opleiding voor de magistratuur verplicht is, ga ik in overleg met de nieuwe minister van Justitie om beide opleidingen maximaal op elkaar af te stemmen. Ik had dat al gedaan met de vorige minister ad interim, maar met veel plezier ga ik dat opnieuw doen met de nieuwe minister. Een van mijn medewerkers maakt alvast deel uit van de werkgroep die is opgestart om de opleiding van de magistratuur vorm te geven om zo die afstemming te kunnen verzekeren.

Wat uw tweede vraag betreft: de opleiding seksuele delinquentie voor alle justitieassistenten wordt verzorgd door het Universitair Forensisch Centrum, die over een enorme expertise en knowhow beschikken. Zij zijn het Vlaamse wetenschappelijke steuncentrum in het kader van het samenwerkingsakkoord voor de begeleiding en

behandeling van daders van seksueel misbruik en daarom perfect geplaatst voor het organiseren van deze opleiding.

In samenspraak met de justitiehuizen werd de inhoud van de tweedaagse opleiding bepaald zodat deze maximaal tegemoetkomt aan de noden op het terrein. De opleiding zal zo onder meer gaan over de fenomenen rond seksuele delinquentie en daderprofielen, risico-inschatting en -management, inzichten in therapie bij seksuele daders, hoe ze complementair kunnen zijn aan het behandelaanbod door gespreksvoering, vaardigheden en motivatie.

Om de opleiding zo leerrijk mogelijk te maken, zal ze in kleine groepen gegeven worden zodat er voldoende ruimte is voor vragen, rollenspelen en casusbesprekingen.

De eerste sessie zal in december plaatsvinden zodat tegen september volgend jaar effectief alle huidige maar ook de nieuwe justitieassistenten die binnenkort aangeworven zullen worden, de opleiding gevolgd zullen hebben. De opleiding wordt verzorgd door het Universitair Forensisch Centrum en spitst zich voornamelijk toe op de daderkant van seksuele delinquentie.

Daarom voorzie ik voor de justitieassistenten slachtofferonthaal in een aparte opleiding omtrent slachtoffers van seksueel geweld. Ik heb met hen reeds aan de tafel gezeten om te horen wat de noden zijn zodat de opleiding op maat kan worden opgemaakt. Tijdens deze opleiding zal het gaan over de gevolgen van het geweld voor slachtoffers en steunfiguren, hoe je slachtoffers kunt stimuleren en ruimte geven om het volledige verhaal te vertellen, hoe je het best in gesprek gaat met ouders van bijvoorbeeld minderjarige slachtoffers enzovoort. Ook hier zal er gewerkt worden met rollenspelen en casusbesprekingen en de werking van de zorgcentra na seksueel geweld komt eveneens aan bod. Als de coronamaatregelen er geen stokje meer voor steken, zal de eerste sessie nog dit jaar plaatsvinden. De overige sessies zullen voor het voorjaar 2021 zijn, want ook hier wil ik weer in kleine groepjes werken.

Ik probeer zoveel mogelijk met slachtoffers van seksueel geweld te spreken. Ook in mijn vorige functie als staatssecretaris bij de oprichting van de zorgcentra na seksueel geweld ben ik uiteraard veel in gesprek gegaan met slachtoffers. Ik hoor heel vaak dat men voor de eerste keer erkenning krijgt. Men kan ergens terecht bij een luisterend oor en slachtoffers worden als slachtoffers behandeld. De opleiding naar de slachtoffers zal vooral die insteek hebben.

Ik ben van mening dat goed opgeleide medewerkers voor iedere organisatie een must zijn. Binnen mijn bevoegdheden zet ik hier dan ook maximaal op in. De opleidingen waarin ik voorzie, zijn natuurlijk wel op maat uitgewerkt en zijn daarom dus niet zomaar ruimer inzetbaar, maar er zijn zeker onderdelen die bruikbaar zijn voor andere Vlaamse diensten. In het actieplan seksueel geweld wordt maximaal ingezet op opleidingen voor alle bevoegde Vlaamse diensten en zal ik daarover als coördinerend minister het overzicht bewaren. Ik zal dan ook bekijken waar ik eventueel onderdelen van onze opleiding kan aanbieden aan mijn collega's, zoals ik ook reeds doe bij mijn federale collega.

De werkgroep met experten loopt gewoon verder, ook in de coronaperiode. Veel meetings zijn digitaal voortgezet. De werkgroep moet onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het gebruik van risicotaxatie binnen de methodologie van de justitiehuizen. Ik val misschien in herhaling, maar ik vind het belangrijk om gebruik te maken van de kennis en ervaring die voorhanden is bij experten uit andere organisaties en ook bij de reclassering in Nederland, waar ze al werken met de RISc-tool. In november komen de Nederlandse collega's – digitaal weliswaar – toelichten op welke manier zij aan risicotaxatie doen en op die manier wordt de visienota verder gevoed.

Ik blijf risicotaxatie wel zien als een instrument dat het professionele oordeel van een justitieassistent zal ondersteunen en er niet in de plaats van komt. Daarom heb ik ook voorzien in de aanwerving van vijf psychologen die de justitieassistenten kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van risicotaxatie en/of zelf aan verdiepingsdiagnostiek doen. Ik wil tot een gedragen en verantwoord risicomanagement komen en zo'n proces vraagt veel tijd. Daarom doe ik geen uitspraken over de timing en laat ik de experten hun werk eerst doen. Ik zal op het gepaste moment en op basis van concrete voorstellen en beslissingen de verschillende stakeholders betrekken. Ook de implementatie van deze nieuwe manier van werken is een belangrijk aandachtspunt waarmee ik met de grootste zorg wil omgaan.

Het succes van de nieuwe manier van werken met risicotaxatie staat of valt hiermee. Opleiding van alle medewerkers zal hier uiteraard een belangrijk element in zijn.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide antwoord.

Op 10 juli verscheen de omgevingsanalyse en het doelstellingenkader van het actieplan seksueel geweld. Mevrouw Schryvers haalde het daarnet ook al aan. De drie strategische doelstellingen spelen vooral in op preventie, het zorgen voor aangepaste maatregelen als seksueel geweld zich voordoet en het versterken van de kwaliteit van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld. Op basis hiervan zouden er concrete acties opgenomen worden in het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Ik ben dan ook uiterst benieuwd naar de uitrol hiervan. Zou u eventueel een tipje van de sluier kunnen lichten en toelichten welke plaats risicotaxatie en risicomanagement zullen innemen in dit actieplan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik ben altijd heel duidelijk geweest. Ik weet niet goed of u ervoor of ertegen bent, maar ik vind risicotaxatie zeer belangrijk. We maken er werk van. Het valt uiteraard onder mijn bevoegdheid, en alles wat ik hier in deze commissie al heb gezegd, zal ik ook doen. Als ik mij nu echter vastpin op een tijdslijn en als er dan iets naar boven komt wat meer tijd in beslag neemt, dan zult u zeggen dat de timing niet meer gehaald wordt. Ik kijk enorm uit naar wat eruit zal komen. Risicotaxatie zullen we doen. U zult ook zien bij de aanwervingen van de 128 extra personeelsleden dat er ook profielen zitten zoals psychologen die aan de slag moeten met risicotaxatie. Ik denk dat het hoog tijd is dat we dat in Vlaanderen doen. Dat is een van de goede redenen waarom we Justitie uit Welzijn hebben gehaald. We zullen het wat professioneler aanpakken, evidencebased, en risicotaxatie is daarin heel belangrijk. U mag mij daarover blijven ondervragen. Ik ben zelf met het idee van risicotaxatie gekomen en ik zal het dan uiteraard ook uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, mocht het nog niet duidelijk zijn: we zijn wel degelijk fan. We zijn ervan overtuigd dat hoe correcter een risicoinschatting kan worden gemaakt, hoe optimaler de daderbegeleiding en -opvolging kunnen gebeuren. Ik kan u alleen maar steunen in deze strijd. U hebt in ons een bondgenoot. Ik zal u zeer zeker blijven ondervragen hierover.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een hulplijn voor seksueel geweld en de integrale benadering van slachtoffers van seksueel geweld
– 36 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik stel vast dat er vandaag heel wat vragen over het thema seksueel geweld op de agenda staan, die elkaar een beetje doorkruisen. Dat bewijst nog eens dat het goed zal zijn als we het geheel gecoördineerd kunnen bespreken als het actieplan aan bod komt.

Reeds eerder heb ik u vragen gesteld over uw beleid en aanpak ter bestrijding van seksueel geweld, dit zowel naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota als via andere concrete vragen. Een aantal zeer concrete maatregelen zijn evenwel heel dringend. De coronacrisis heeft enorme gevolgen voor onze samenleving en voor het psychosociaal welzijn van mensen. Tijdens de cornonaperiode is er ook sprake van een toename van het aantal meldingen van seksueel geweld.

Recent werd vanuit het werkveld aangedrongen op een duidelijke, laagdrempelige en bereikbare hulplijn voor slachtoffers van seksueel geweld. Er bestaan wel al een aantal gespecialiseerde hulplijnen, zoals 'Nu praat ik erover', en voor mensen die zich zorgen maken over hun gevoelens en gedrag naar minderjarigen 'Stop it Now!'. Ik verwijs ook naar het meldpunt 1712. Die website is uitgegroeid tot een website waar iedereen die betrokken is bij geweld, misbruik en kindermishandeling informatie kan vinden over deze thema's. Wie vragen heeft of melding wil doen, kan telefonisch, per mail of per chat bij 1712 terecht. Minister Beke heeft onlangs nog in bijkomende financiële middelen voorzien, ook als gevolg van de toename van het aantal meldingen en vragen tijdens de coronacrisis, waardoor 1712 kan zorgen voor een ruimere bereikbaarheid.

De oproep die we recent konden lezen, stelt dat mensen die te maken krijgen met seksueel geweld, heel veel drempels over moeten en een grote zoektocht moeten afleggen. Daarom willen ze zeker zijn dat, als ze erover spreken, ze meteen bij iemand terechtkomen die onderlegd is en hen langere tijd kan helpen. Een eenmalig luisterend oor en doorverwijzing voldoen niet of niet voldoende aan die verwachtingen.

In het kader van het streven naar een integrale aanpak van slachtoffers van seksueel geweld spelen de zorgcentra na seksueel geweld eveneens een belangrijke rol. In 2018 startte de federale overheid in Gent, Brussel en Luik met deze centra. Alle medische onderzoeken, ondervraging en ondersteuning gebeuren binnen zo'n centrum. Weldra zullen ze uitbreiden naar Antwerpen, Leuven en Charleroi. Ook in West-Vlaanderen, Limburg, Namen en Luxemburg zullen in de toekomst zorgcentra opgericht worden.

Slachtoffers van seksueel geweld kunnen ook aankloppen bij diensten slachtofferhulp van de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW). Op de ene plaats worden ze opgevangen door een professional, op de andere plaats door een getrainde vrijwilliger. Zeer belangrijk is ook het slachtofferonthaal bij de justitiehuizen. En als dat seksueel geweld in de eigen familie gebeurt, dan kan je in Vlaanderen ook terecht bij de Family Justice Centers (FJC's). Zij hanteren een eigen model van hulpverlening, al dan niet in samenwerking met slachtofferhulp. Slachtoffers kunnen ook terecht bij lotgenotengroepen. Soms worden die ondersteund door sociale professionals, maar vaak staan ze op zichzelf.

Ik wil benadrukken dat al deze initiatieven fantastisch werk leveren, maar ik kan me ook inbeelden dat het voor slachtoffers moeilijk blijft om hun weg te vinden en om zicht te krijgen op het volledige netwerk van hulpverlening. Het is vaak zo'n groot stigma dat het moeilijk is om erover te praten. Eenmaal je dan die stap zet en je niet terechtkomt bij de organisatie of dienst waar je eigenlijk moet zijn en je wordt doorverwezen, dan moet je nadien opnieuw die drempel over.

Ik wil dan ook de suggestie doen dat het nuttig kan zijn om naar ervaringen in het buitenland te kijken. Nederland en Frankrijk kampten met gelijkaardige problemen en zochten naar oplossingen. In beide landen is er nu een duidelijk aanspreekpunt. Zowel slachtoffers als beleidsactoren vinden zo gemakkelijker de weg.

In Nederland wordt het slachtofferbeleid centraal aangestuurd en lokaal uitgevoerd. Vrijwilligers nemen er contact op met slachtoffers, professionals ondersteunen hen. Frankrijk duidde een centrale organisatie aan die de verschillende lokale slachtofferorganisaties ondersteunt. Centraal wordt vooral gestuurd op kwaliteitszorg en opleidingen.

Minister, het is duidelijk dat de recente stijging van de meldingen en de grote nood aan onmiddellijke, maar ook goede hulpverlening inzake seksueel geweld dringend een aantal maatregelen vragen, zoals een hulplijn. Die moet echter wel kaderen in een integrale hulp voor slachtoffers.

Hoe ziet u het tot stand komen van een hulplijn die rekening houdt met de diverse, bestaande waardevolle initiatieven? Het zou natuurlijk niet goed zijn als die initiatieven die al bekend zijn en hun expertise hebben, zouden verdwijnen.

Hebt u daarover overleg en/of afspraken gemaakt met de minister bevoegd voor het welzijn? Ik las in de pers een reactie van beide ministers naar aanleiding van die hulplijn en dat u dit samen verder zou bekijken.

Hebt u daarover reeds overleg gepleegd met de betrokken federale instanties?

Hebt u ook onderzocht hoe men in andere landen een gedegen hulplijn tot stand heeft gebracht en georganiseerd?

Minister, ik besef dat deze hulplijn ook mogelijk deel uitmaakt van het actieplan, maar mijn vraag was al ingediend voor ik te horen kreeg dat het actieplan in een eindfase zat.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik ben zeker voorstander van één laagdrempelig en bereikbaar aanspreekpunt voor slachtoffers. Daarom heb ik ook op federaal niveau de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG's) en de daarbij horende chatlijn rond seksueel geweld opgericht en bekijk ik nu hoe ik op basis van de bestaande goede praktijken zoals de Family Justice Centers zulke centra voor intrafamiliaal geweld kan oprichten.

Tijdens de gesprekken over het actieplan seksueel geweld kwamen hulplijnen en hun bereikbaarheid, toegankelijkheid en de mate van professionalisering zeker aan bod. Persoonlijk ben ik voorstander van één hulplijn, dat is ook duidelijk voor de slachtoffers, maar ik ben niet bevoegd voor de hulplijnen. De hulplijn Awel valt onder de bevoegdheid van minister Dalle en de hulplijnen 1712, Nu praat ik erover en Stop it Now! vallen onder de bevoegdheid van minister Beke. Ik had dit graag onder mijn bevoegdheid gehad. Ik vind het creëren van één hulplijn, natuurlijk in een wisselwerking met andere hulplijnen, de beste manier van werken. Als u dat ook vindt, kunt u deze vraag misschien ook aan uw partijgenoten-ministers stellen.

Voorlopig werd er alleen gezegd dat de afstemming tussen alles wat bestaat een belangrijk aandachtspunt is. Ik vind dat persoonlijk wat rommelen in de marge. Je moet natuurlijk altijd een consensus hebben. Ik ben dus niet bevoegd voor al die hulplijnen, al is mijn mening dat we naar één hulplijn moeten gaan, uiteraard met een wisselwerking met de andere hulplijnen. Als u dat ook vindt, dan vind ik dat u zich tot uw partijgenoten moet richten.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

De problematiek is natuurlijk heel genuanceerd. Belangrijk is dat slachtoffers van seksueel geweld goed hun weg vinden naar een hulplijn en dat ze van daaruit op een goede manier worden doorverwezen en niet telkens opnieuw heel hun verhaal hoeven te doen. Dat is de essentie. We delen wellicht allemaal datzelfde standpunt.

Ik hoor u zeggen dat dat voor u één hulplijn betekent. Al die verschillende hulplijnen of meldpunten hebben natuurlijk ook hun eigenheid. U verwijst naar Awel. Awel gaat natuurlijk over veel meer dan seksueel geweld, dat zult u toch moeten erkennen. Zomaar zeggen dat we naar een hulplijn moeten gaan en dat iedere jongere die nu naar Awel met heel uiteenlopende vragen belt, alleen nog bij die ene hulplijn terechtkan, roept toch vragen op. We zien toch allemaal dat dat voor een paar heel specifieke problemen zal zorgen.

U zegt echter ook zelf dat u graag naar één hulplijn wilt gaan die een wisselwerking met alle andere hulplijnen heeft. Dat betekent dan toch dat er hoe dan ook meer hulplijnen moeten blijven.

Laat ons de open discussie aangaan: hoe vinden slachtoffers het best hun weg? Je hebt natuurlijk ook de eigenheid van zo'n hulplijn. Stop it Now! bijvoorbeeld heeft een andere doelstelling en richt zich tot andere mensen dan 1712 of Awel. Het belangrijkste vind ik dat we mensen heel goed de weg wijzen doorheen de hulpverlening. We zouden bij seksueel geweld bijvoorbeeld kunnen zeggen dat we daarbij meer op 1712 focussen. Het gaat dan ook over bekendmaking, want welke lijn zet je op de eerste plaats als mensen vragen hebben over een bepaalde problematiek? Van daaruit kun je dan zorgen voor een goede doorverwijzing als dat nodig is. Dat kan voor mij een heel directe verbinding zijn. Je gaat dan voor een 'warme' doorverwijzing: er wordt vanuit de hulplijn rechtstreeks contact gelegd met de hulpverlening. Er bestaan heel goede meldpunten en hulplijnen, ze hebben ook allemaal hun eigenheid. Laat ons samen bekijken wat we kunnen doen. We kunnen hierover verder discussiëren als we het actieplan hier in de commissie bespreken. Ik zal dit vanzelfsprekend ook bevragen bij uw collega die bevoegd is voor het welzijn. Hoe kunnen we die verschillende hulplijnen op de beste manier stroomlijnen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, mevrouw Schryvers. Ik denk dat u deze vraag het best richt tot minister Beke, die bevoegd is voor al die hulplijnen. Voor alle duidelijkheid: ik zeg u gewoon wat slachtoffers zeggen. We hebben hen ook bevraagd en zij geven zelf aan dat het heel moeilijk is om uit te maken waar ze naartoe moeten bellen. Als je het aan mij vraagt, ook al ben ik niet de bevoegde minister, dan denk ik dat het logisch is dat er één hulplijn rond de thematiek komt, zodat de slachtoffers niet zelf moeten uitzoeken waar ze terechtkunnen. Daarna kan er nog altijd worden doorverwezen. Als de hulplijn er is, moet die ook bemand worden door goedopgeleide professionals en psychologen, zoals dat nu al het geval is bij de chatlijn rond seksueel geweld. Bij al die hulplijnen zoals 1712, Nu praat ik erover en Stop it Now! werken inderdaad mensen die de nodige knowhow en expertise hebben, maar u kunt er toch niet omheen dat slachtoffers zelf zeggen

dat het voor hen veel te ingewikkeld is. Ik denk dat je dan beter één hulplijn hebt en dat daaronder al die hulplijnen vallen die vandaag bestaan en immens en heel goed werk verrichten. Ik ben echter niet bevoegd voor het welzijn, dat is minister Beke. Als hij dit niet zo aangeeft in het actieplan, dan kan ik zijn arm niet omdraaien of daarin tussenkomen. Ik heb dus een bepaalde visie op alles wat met hulplijnen heeft te maken, maar minister Beke beslist daarover. Als u in de toekomst daarover vragen hebt, gelieve u dan te wenden tot uw partijgenoot.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik noteer dat u duidelijk stelt dat alles wat met hulpverlening heeft te maken, onder de bevoegdheid van minister Beke valt. Ik zal het met hem verder opnemen.

Ik begrijp de vraag van de slachtoffers wel, die is vanzelfsprekend, maar het probleem is toch erg genuanceerd. Bij seksueel geweld kunnen bijvoorbeeld ook andere problematieken komen kijken. Het allerbelangrijkste is dat we samen bekijken op welke manier slachtoffers het best hun weg vinden. Dat is het meest essentiële en dat is waar we als beleidsverantwoordelijken moeten van uitgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het personeelsplan voor de justitiehuizen, en het wegwerken van tekorten en de scheeftrekking bij slachtofferonthaal
– 3344 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): De justitiehuizen vervullen een belangrijke rol in het Vlaams beleid. Tijdens de vorige legislatuur werd er ter zake een nieuw decreet opgesteld. Dit decreet van 29 april 2019 lijst de doelstellingen en opdrachten van de justitiehuizen op. Daarnaast wordt in het huidige beleid terecht de nadruk gelegd op de belangrijke rol van de justitieassistenten, die bijvoorbeeld een nieuw mandaat kregen voor de opvolging van daders van huiselijk geweld, die een maatregel van tijdelijk huisverbod opgelegd kunnen krijgen.

U hebt terecht gesteld dat er in de justitiehuizen ook meer moet worden ingezet op slachtofferonthaal. Justitieassistenten die zich bezighouden met slachtofferonthaal vervullen volgens ons een zeer belangrijke rol: zij vormen als het ware de brug tussen justitie en slachtoffers. De toenemende opdrachten van de justitieassistenten vereisen de nodige ondersteuning en maatregelen vanwege het beleid.

U hebt in uw antwoord op mijn vraag om uitleg in de commissie van 23 juni 2020 gesteld dat het personeelsplan voor de justitiehuizen rond was, dat u dit personeelsplan voor de zomer op de agenda van de Vlaamse Regering zou brengen en dat de aanwerving van 127 bijkomende medewerkers op 1 september zou starten.

In uw antwoord op mijn eerdere schriftelijke vraag hebt u gesteld dat de werklastmeting niet alle opdrachten van de justitieassistenten mee in rekening brengt. Zo worden de opdrachten in het kader van slachtofferonthaal niet mee gerekend.

Uit uw antwoord op een recente schriftelijke vraag blijkt nochtans dat de dossiers slachtofferonthaal in de justitiehuizen in stijgende lijn gaan. In 2019 werden de Vlaamse diensten slachtofferonthaal van de justitiehuizen 6034 keer ‘gevat’. Dat is een stijging met 727 dossiers ofwel 12 procent ten opzichte van 2018.

Uit uw antwoord op deze recente schriftelijke vraag blijkt dat slechts 33 justitie-assistenten zich kunnen bezighouden met slachtofferonthaal, maar ook dat er overduidelijk een scheeftrekking is tussen de verschillende justitiehuizen. In Mechelen bijvoorbeeld zijn er 'slechts' 97 dossiers slachtofferonthaal per justitie-assistent. Ik zet die slechts heel uitdrukkelijk tussen aanhalingstekens, want ik heb heel veel respect voor alles wat men in de justitiehuizen doet en ik besef dat 1 dossier vaak heel wat werklast met zich kan meebrengen. In Mechelen zijn er dus 'slechts' 97 dossiers slachtofferonthaal, terwijl dat voor een justitie-assistent in Antwerpen 250 dossiers bedraagt.

Het personeelsplan stond op de agenda van de Vlaamse ministerraad op 17 juli 2020. Wat zijn de gevolgen voor de verschillende justitiehuizen afzonderlijk? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de implementatie? Waar zullen de nieuw aangeworven justitieassistenten worden ingezet? Wat is de timing daarvan?

Welke criteria werden daarbij gehanteerd, rekening houdend met het feit dat zowel de werklastmeting als de resourceplanning niet alle opdrachten van de justitie-assistenten in rekening brengen?

Wat zijn de resultaten en conclusies van de bevraging die u bij de justitiehuizen en de magistratuur hebt gedaan over de noden en behoeften die er zijn inzake slachtofferonthaal?

Hoeveel bijkomende justitieassistenten worden voorzien voor slachtofferonthaal en op welke manier zullen ze worden toegewezen aan de verschillende justitiehuizen? Welke objectieve parameters worden daarbij gehanteerd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Schryvers, ik ben blij dat u nu zegt dat het personeelsplan op 17 juli is goedgekeurd, want ik heb in Gazet van Antwerpen gezien dat u op 3 oktober een persbericht hebt gestuurd, waarin u letterlijk zegt: "Minister Demir beloofde nog voor de zomer van 2020 een nieuw personeelsplan uit te werken maar op dat plan is het momenteel nog wachten."

Ik vind u een gerespecteerd parlementslid dus ofwel bent u er, drie maanden na de goedkeuring door de Vlaamse Regering, nog altijd niet van op de hoogte en gaat het om onwetendheid, geen dossierkennis, maar dat betwijfel ik. Ofwel gaat het om slechte wil, om mijn beleid in diskrediet te brengen. Ik vind het niet gezond dat u dat doet, ik verwacht dat niet van een volksvertegenwoordiger en al zeker niet van een volksvertegenwoordiger uit de meerderheid.

Ik ben nu een jaar aan zet. U vond het misschien niet zo leuk dat Justitie uit Welzijn kwam, maar dat is zo beslist in het regeerakkoord. Ik had het personeelsplan veel liever op de ministerraad gebracht, dat heeft wat vertraging opgelopen, maar dat lag niet aan mij. Ik denk dat u in uw kennissenkringen misschien eens moet gaan vragen waarom dat vertraging heeft opgelopen, dat ligt helemaal niet aan mij noch aan mijn kabinetsmedewerkers. De oorzaak van de vertraging ligt ergens anders en ik denk dat u potverdikke maar al te goed weet waar die vertraging ligt. Ik aanvaard dan ook niet dat u in de pers op 3 oktober gewoon zegt dat ik dat heb beloofd voor de zomer en dat het er nog altijd niet is. Dat is gewoon een dikke leugen. Ofwel weet u het niet, ofwel wilt u mij gewoon belachelijk maken. Maar ik aanvaard dat niet, mevrouw Schryvers. Ik hoop dat u daar straks een goed antwoord voor hebt, want van een volksvertegenwoordiger verwacht ik heel wat meer dan zulke beweringen in de pers.

Het personeelsplan is eindelijk goedgekeurd, een aantal mensen hebben dat vertraagd, maar we hebben doorgezet met ons kabinet en we hebben ons niet te veel aangetrokken van al die spelletjes die werden gespeeld. We hebben de aanwerving

van 128 extra medewerkers goedgekeurd. Het is de eerste keer in de geschiedenis van de Vlaamse justitiehuizen dat er in één keer zoveel extra personeel wordt aangeworven. Ik denk dat u daar ook heel tevreden over bent.

Voor de aanwerving van 128 medewerkers zijn er naar schatting maar liefst duizend selectiegesprekken nodig. Om voldoende wervingscapaciteit te hebben en deze grootschalige werving binnen een aanvaardbare termijn te kunnen afwerken, heb ik dan ook een samenwerking opgezet tussen de selectieverantwoordelijken van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), het Agentschap Overheidspersoneel (AgO) en een extern selectiebureau. Mevrouw Schryvers, het is heel belangrijk dat er ook een extern selectiebureau bij is. Had ik dat niet gedaan, dan zouden de selecties pas volgend jaar en veel trager kunnen starten, want een snelle werving van 128 mensen in één beweging is blijkbaar niet haalbaar voor de hr-diensten van de administratie. De voorbereidingen hiervoor werden de afgelopen maanden wel al getroffen door de administratie, zodat ik ervoor kan zorgen dat binnen een termijn van zes maanden alle medewerkers aangeworven zullen zijn.

Als voorafname op de uitvoering van het personeelsplan werden er bovendien al twintig justitieassistenten aangeworven in een contract van bepaalde duur, om toch al sneller te kunnen inspelen op de historisch opgebouwde tekorten. De meesten daarvan zijn al effectief aan het werk. Enkelen zullen als gevolg van hun opzegperiode bij hun vorige werkgever begin december opstarten. Ook werden de bestaande werfreserves voor justitieassistenten bevraagd om na te gaan wie daarvan nog beschikbaar is om zo snel in dienst te kunnen treden.

Mevrouw Schryvers, het is zeer belangrijk dat we snel gaan, want zoals u weet, hebben de federale excellenties tijdens de coronacrisis fel ingezet op enkelbanden. U weet dat het aanbrengen en het opvolgen van de enkelband een Vlaamse bevoegdheid is. Men neemt beslissingen op federaal vlak zonder daarover te overleggen, maar ik zal u zeggen dat wij en onze ambtenaren serieus hebben afgezien om alles rond te krijgen. Als dat de manier is waarop men werkt, dan stel ik me daar toch heel wat vragen bij. Ik zie ook in het federaal regeerakkoord dat men fel wil inzetten op strafuitvoering en op alternatieve straffen, maar ik vraag me af – want dan komen ze bij een gemeenschapsbevoegdheid – welk geld daarvoor zal worden ingezet. Ik kijk uit naar de nodige centen van het federale niveau, want die 128 mensen die nu extra worden aangeworven, heb ik nodig voor datgene waarvoor we momenteel bevoegd zijn. Wanneer de federale overheid nog extra dingen wil doen, dan moet daar ook geld tegenover staan. Wij zijn geen muilezels op Vlaams niveau.

Zoals u in uw tweede vraag aanhaalt, maakt de opdracht rond slachtofferonthaal inderdaad geen voorwerp uit van de werklastmeting, niet omdat ik dat niet wil, maar gewoon omdat dit technisch gezien niet mogelijk is. De processen in andere opdrachten van de justitiehuizen zijn gedetailleerd uitgeschreven en becijferd in tijdgebruik. Zo zijn er bijvoorbeeld vaststaande momenten in de procedure wanneer de justitieassistent de justitiabele moet zien voor een gesprek. Deze opdrachten kunnen daarom ook op een realistische manier weergegeven worden in een werklastmeting.

Voor slachtofferonthaal is dat niet het geval, omdat we bij slachtofferonthaal op maat en op het tempo van het slachtoffer willen werken, en elk slachtoffer is anders. Ik hoop dat u dat ook weet. Het ene slachtoffer heeft voldoende met een gesprek van een kwartier, het andere heeft nood aan meerdere langdurige gesprekken en bijvoorbeeld bijstand bij de inzage in het dossier of tijdens de zitting in de rechtbank. De noden van slachtoffers zijn erg verschillend. Bovendien kan een slachtoffer in eerste instantie geen beroep willen doen op de diensten van slachtofferonthaal, maar wanneer de dader bijvoorbeeld na tien jaar vrijkomt onder

voorwaarden, wel nood hebben aan een gesprek. Een opdracht van slachtofferonthaal stopt dan ook pas wanneer de dader niet langer opgevolgd wordt door Justitie en kan dus erg lang duren.

Omdat de opdracht van slachtofferonthaal dus moeilijk objectiveerbaar is en niet alles in objectieve criteria te gieten is, hebben we ook, los van de werklastmeting, de noden bevraagd bij de justitiehuizen zelf. Op basis van al deze informatie, de expertise van mijn administratie, en mijn ambitie om meer in te zetten op slachtofferonthaal, werd dus het huidige personeelsplan opgemaakt. Ik zal zo bij de dienst slachtofferonthaal zestien extra voltijdsequivalenten inzetten, wat een stijging van 50 procent van de bestaande personeelscapaciteit daar betekent. Daarbij zal voldoende rekening gehouden worden met de regionale verschillen.

De bevraging over de noden en behoeften die er zijn inzake slachtofferonthaal heeft, voor de duidelijkheid, geen betrekking op personeelsnoden, maar gaat over de praktische werking van slachtofferonthaal, om zo zicht te krijgen op wat er volgens slachtoffers, magistratuur en advocaten nog beter kan. De kwaliteit van slachtofferonthaal is immers niet enkel afhankelijk van voldoende capaciteit. Ik wil ook inspelen op de noden die er zijn op het terrein. Ik wil van slachtoffers zelf horen wat zij goed vinden, wat zij minder goed vinden, welke andere noden er nog zijn. Als ik zeg dat zij centraal staan, moet er in de eerste plaats ook naar hen geluisterd worden. Het is hoog tijd dat we naar de slachtoffers luisteren, vandaar dat ik deze bevraging wil doen. De procedure voor het opstarten van deze bevraging is nog lopende.

Als gevolg van de regels inzake overheidsopdrachten kan ik natuurlijk niet verder uitweiden over de huidige stand van zaken van het dossier, maar ik denk, mevrouw Schryvers, dat het hoog tijd wordt dat we eerst luisteren naar de slachtoffers. U zult zeggen dat ik moet luisteren naar allerlei instanties en organisaties, maar neen, ik ga dat niet doen. Ik ga luisteren naar de slachtoffers, omdat ik het belangrijk vind dat eindelijk rekening wordt gehouden met hun noden en dat we een beleid maken op hun maat. Om dat grondig te doen en om voldoende slachtoffers te bereiken, zal het onderzoek ook meerdere maanden in beslag nemen. Ik wil dit ook als kapstok gebruiken om in gesprek te gaan met mijn federale collega van Justitie om de procedures rond slachtoffers in verschillende gerechtelijke arrondissementen meer op elkaar af te stemmen. Het kan immers niet zijn dat een slachtoffer in bijvoorbeeld Antwerpen een betere dossierbegeleiding krijgt dan een slachtoffer in een ander arrondissement. Elk slachtoffer heeft recht op een goede behandeling, dat mag niet afhankelijk zijn van welke magistratuur daar sterk op inspeelt.

Ik ben in Antwerpen op bezoek geweest en heb daar met de magistraten gesproken. Zij spelen heel fel in op het aspect van slachtoffers en slachtofferondersteuning, maar als we dat een beetje uniform willen maken over heel Vlaanderen, is het goed dat we die bevraging doen.

Mevrouw Schryvers, ik heb geprobeerd om een aantal zaken recht te trekken. Misschien kunt u mij nu zeggen waarom u zo verkeerd hebt gecommuniceerd. Ik weet niet of dat slechte wil is, of dat u om een of andere reden kwaad bent. Ik weet het niet, maar ik hoor het graag.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik wil u toch danken voor uw antwoord. U citeert uit een persbericht en ik erken dat daarin één zin foutief geformuleerd was. Dat heeft u blijkbaar zeer erg geraakt en daar wil ik me voor verontschuldigen. Maar uit uw reactie leid ik ook af dat ik denk dat u de rest niet goed hebt gelezen. Ik raad u dan ook aan om dat alsnog te doen. Want de essentie van dat persbericht was helemaal niet dat er nog geen personeelsplan was, de essentie van dat

persbericht was dat op basis van het antwoord op verschillende schriftelijke vragen van mij bleek dat er grote regionale verschillen zijn. Ik stelde uitdrukkelijk dat we er heel erg achter stonden dat u gaat voor de grote uitbreiding en ondersteuning van de justitiehuizen. Dat heb ik ook al meermaals gezegd in deze commissie, dus leg me geen woorden in de mond die ik niet heb gezegd. U kunt daarvoor op onze steun rekenen.

Ik heb in dat persbericht ook gezegd, en dat was de essentie, dat cijfers aantonen dat er grote regionale verschillen zijn en dat ik hoopte dat u dat element zou meenemen bij de uitvoering van het personeelsplan. En dat blijf ik ook nu nog onderschrijven. En u reageerde ongelooflijk gepikeerd, met verwijzingen naar het elektronisch toezicht tijdens de coronaperiode. Minister, die cijfers gaan over de vorige jaren. En ik kan u verzekeren dat in het federale regeerakkoord is opgenomen dat er overleg zal gebeuren met de deelstaten over onder meer het elektronisch toezicht.

Weet u wat onze weg is, minister? Onze weg is samenwerking, en ik hoop, minister, dat u dat ook wilt. Als ik uw reactie hoor, dan twijfel ik daar soms aan. U bent begonnen met grote aantijgingen maar u hebt uw antwoord toch afgesloten met te zeggen dat u in overleg zult gaan met de federale overheid. Dat is vanzelfsprekend nodig en ik hoop ook echt dat u dat zult doen. Dat is ook wat mensen van ons verwachten, dat is ook wat slachtoffers van ons verwachten.

Ik denk dat we ons op die plek moeten stellen. U zegt dat u naar slachtoffers zult luisteren en u maakt dan een verwijzing naar het feit dat anderen dat misschien niet willen. Waarom zouden wij niet willen luisteren naar slachtoffers? Vanzelfsprekend willen wij ook luisteren naar slachtoffers, minister. Als u zegt dat u naar slachtoffers zult luisteren, weet dan dat die slachtoffers totaal geen boodschap hebben aan wat federale of deelstatelijke bevoegdheid is of hoe ministers tijdens het beantwoorden van parlementaire vragen misschien verwijzingen maken naar andere ministers en de schuld in andermans schoenen schuiven. Weet u wat mensen verwachten? Dat er beleid wordt gevoerd! Dat was gewoon de insteek van mijn vraag: een positieve boodschap, een positieve vraag om te zeggen dat het goed is dat u die bevraging hebt gedaan, dat we uw personeelsplan ondersteunen en dat we u vragen of u de cijfers kunt meenemen bij de verdere implementatie. Ik hoop ook dat u dit zult doen. U zult daar dan op onze volle steun voor kunnen rekenen.

Ik heb gehoord dat er extra 13 voltijdsequivalenten voor slachtofferonthaal aangesteld zullen worden. Er zijn er nu 33, denk ik. Dat is een serieuze stijging van de capaciteit. U hebt gezegd dat daarbij rekening gehouden zal worden met de regionale verschillen en met de noden van slachtoffers. Dat is absoluut goed.

Begrijp ik het goed, als ik het antwoord op de laatste vraag hoor, dat u eerst de bevraging van slachtoffers wilt afwachten, vooraleer de verdere werving en toewijzing zal gebeuren? Start u al met de werving en wordt er dan nadien op basis van de noden gekeken waar de invulling gebeurt? Hoe zal dat in zijn werk gaan? Dat was me nog niet helemaal duidelijk.

Voor de rest hoop ik dat de werving snel kan gaan. U hebt gezegd dat er geput zal worden uit bestaande reserves en dat er gewerkt zal worden via een extern bureau. Het is goed dat we zover zijn, zodat de extra mankracht voor de justitiehuizen er binnen een redelijke termijn kan zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Als u een positieve vraag wilt stellen, mevrouw Schryvers, dan doet u dat in de commissie en dan stuurt u geen persbericht naar de Gazet van Antwerpen met verkeerde informatie. De vertraging ligt niet aan mij, noch aan

mijn partij, maar aan anderen. In uw persbericht in de Gazet van Antwerpen vraagt u wel waar de minister blijft met het personeelsplan. Ik zou het heel correct vinden, als u het goed en positief bedoelt, – u bent dat ook, we kennen u als een en al positiviteit – dat u dat ook rechtzet naar de bevolking, dat u toegeeft dat u zich vergist hebt, dat de minister wel degelijk klaar was met het personeelsplan en dat het wel degelijk voor het zomerreces was goedgekeurd, zoals de minister had beloofd. Ik zou dat appreciëren. U bent van positieve wil, maar dan hoop ik ook dat u dit bij dezen corrigeert en dat ik zulke fratsen niet meer mag meemaken omdat het gewoon niet correct is. Dat is mijn punt, mevrouw Schryvers.

U hebt het over een goede samenwerking met het federale niveau en dat het belangrijk is voor de slachtoffers. Uiteraard, ik ben de allereerste die zegt dat we alles moeten doen om geen slachtoffers te maken. Als het federale niveau ineens in maart zegt dat de gevangenissen niet overbevolkt mogen worden en dat mensen met een enkelband thuisgelaten moeten worden, dan is het toch niet meer dan normaal dat ze met ons in overleg zouden gaan. Mijn collega's in Wallonië zaten op een bepaald ogenblik zonder enkelbanden. Wat denkt u dat het slachtoffer daarvan vindt? Wat denkt u daarvan? Al een geluk dat we in Vlaanderen alles op alles zetten. We hebben ons echt te pletter gewerkt, niet normaal. Al onze medewerkers, zowel op het kabinet als binnen de administratie, hebben zich te pletter gewerkt om ervoor te zorgen dat we voldoende enkelbanden hebben en voldoende mensen hebben om dat op te volgen.

Waarom is dat belangrijk, mevrouw Schryvers? Net voor die slachtoffers. Als men respect heeft voor die slachtoffers, dan kan men, vooraleer men het zinnetje 'we gaan zoveel mogelijk alternatief straffen' opschrijft, ook nu federaal, op zijn minst toch eens komen praten. Het feit dat men dat niet doet en het feit dat men dat in het verleden ook niet heeft gedaan waardoor mijn collega's in Wallonië in de shit zaten, toont toch aan wie van goede wil is en wie niet van goede wil is.

Mevrouw Schryvers, wij zitten niet in de federale meerderheid. Uw partij zei altijd dat de strafuitvoeringsrechtbanken Vlaamse bevoegdheid moeten worden zodat er een coherent beleid kan worden gevoerd. Ik zie daar nu niet veel van. Maar als men denkt dat men zomaar kan zeggen dat we alles met enkelbanden zullen uitvoeren, dan zal dat zo niet gaan. No pasarán!

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik weet echt niet waarom u elke commissie en elke vraag van start moet gaan met een aantal verwijten aan andere niveaus, het federale niveau bij voorkeur, of bij een aantal zaken vanuit de regering moet zeggen welke meerderheidspartijen of collega's u al of niet hebben gesteund. Ik dacht dat een regering collegiaal besliste. Ik denk dat niemand daar boodschap aan heeft.

Wat is de essentie? De essentie is dat er samen gekozen is om de justitiehuizen op een eigen manier invulling te geven in Vlaanderen, een belangrijke invulling, en dat deze regering, met u als bevoegd minister, daarvoor middelen heeft om de justitiehuizen verder uit te bouwen, dat er ondertussen een plan is dat uitgevoerd zal worden, en dat ik u alleen maar heb gevraagd om bij de uitvoering van dat plan rekening te houden met de regionale verschillen die er op vandaag zijn. Ik zeg u nog eens dat dit de essentie is. U hebt er één zin uitgepikt. U kwam er nog eens op terug. Ik heb u daarstraks gezegd dat er één zin fout in stond. Voor de rest ondersteunen we u ten volle en ik herhaal dit hier ook.

Dus, minister, u hebt onze steun voor de uitvoering van dat plan voor de justitie-huizen. Ik vraag u om na het onderzoek en de bevraging die u zult doen van de slachtoffers rekening te houden met de regionale verschillen. Voor de rest zou ik

willen zeggen: laat alle verwijten en alle verzuchtingen en alle frustraties achterwege, alstublieft!

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over initiatieven ter versterking van het lokale veiligheidsbeleid
– 3378 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, het zijn vaak de lokale besturen die rechtstreeks in contact komen met de activiteiten van criminele ondernemers en organisaties. We kunnen gerust stellen dat in Vlaanderen de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit zich bottom-up ontwikkeld heeft. Een algemeen decretaal kader ontbreekt vooralsnog. Daarom heeft de minister terecht een decretaal kader in het vooruitzicht gesteld om op basis van een integriteitsonderzoek vergunningen, toelatingen, subsidies, concessies, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties waarbij de overheid partij is, te kunnen weigeren, schorsen of intrekken, in geval van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit of een ernstige of concrete dreiging daartoe.

In antwoord op mijn eerdere vraag om uitleg daaromtrent hebt u gesteld dat een aantal initiatieven werden genomen met het oog op de voorbereiding van een decretaal kader voor de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

De samenwerking en informatie-uitwisseling inzonderheid met en tussen de lokale besturen, de lokale politie en alle andere partners van die veiligheidsketen zijn volgens ons daarbij cruciaal.

In antwoord op mijn vraag daaromtrent hebt u gesteld dat vanaf september een verbindingsofficier van de geïntegreerde politie aan de slag zal gaan die verschillende taken en opdrachten zal krijgen. U hebt daarbij ook geantwoord dat de verbindingsofficier een heel cruciale rol zal spelen in het uitwisselen van gegevens tussen de federale inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en ook met de lokale overheden wat betreft de georganiseerde criminaliteit en criminele organisaties.

Wat is de stand van zaken in verband met de voorbereiding van het decretaal kader inzake de aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit?

Wat zijn de resultaten en/of afspraken na de tweede bijeenkomst van de werkgroep bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit, een bijeenkomst die eind augustus voorzien was? Wat is de verdere timing?

Is de door u voorziene stuurgroep – waar ook het openbaar ministerie, de vertegenwoordigers van de federale overheid, de verschillende inspectiediensten en de vertegenwoordigers van een aantal steden en provincies in zullen zetelen – reeds opgericht en operationeel? Welke vertegenwoordigers zetelen in deze stuurgroep en welke vertegenwoordigers van steden en provincies zijn daarin vertegenwoordigd?

Is er reeds zicht op de vereiste samenwerkingsakkoorden of -protocollen met het oog op informatiedeling? Welke databanken worden beoogd qua toegang om te komen tot een optimale informatiedeling voor de lokale besturen inzake de bestuurlijke aanpak van criminaliteit? Zijn daarover reeds de nodige contacten gelegd

met de betrokken instanties, ook federaal? Welke federale instanties werden reeds gecontacteerd met het oog op de samenwerking?

Is de verbindingsofficier van de geïntegreerde politie reeds aan de slag sinds september, zoals u hebt aangekondigd? Welke concrete werkafspraken zijn met de verbindingsofficier gemaakt in verband met de samenwerking en de uitwisseling van gegevens met de lokale overheden inzake de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Bedankt voor de vraag, mijnheer Brouns, u volgt dat inderdaad altijd heel goed op.

Het decreet wordt momenteel voorbereid. Ik hoop dat ik de ontwerpteksten in november met de werkgroep kan bespreken. Ook zal ik een nota voorleggen aan mijn collega's, waarin de grote lijnen van het decreet en het opzet van de kruispuntbank zullen worden uiteengezet.

Op 25 september 2020 kwam de werkgroep bestuurlijke handhaving van ondermijnende criminaliteit voor de tweede keer samen, nadat een eerdere datum onmogelijk was geworden door de coronamaatregelen.

Deze werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van mijn kabinet, de Vlaamse administratie, de politie, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het lokaal bestuur en de academische wereld. Deze werkgroep zal worden uitgebreid met een vertegenwoordiging uit het openbaar ministerie. Pas in een tweede fase zullen vertegenwoordigers uit de Federale Overheidsdiensten (FOD's) worden betrokken bij de werkgroep of subwerkgroepen.

De werkgroep besprak de elementen die een regeling van de bestuurlijke handhaving van ondermijnende criminaliteit moet omvatten en het niveau waarop die elementen moeten worden uitgewerkt, hetzij bij decreet, hetzij bij samenwerkingsakkoord.

De volgende elementen kwamen reeds ter sprake: een voorlopige inventaris van de vergunningen, machtigingen, toestemmingen, toelatingen, accreditaties, erkenningen, concessies, individuele ontheffingen en vrijstellingen; de rol van de burgemeester bij de informatiegaring; het toepassingsgebied van de toekomstige regeling; een voorlopige oplijsting van de bestaande moraliteitsonderzoeken; de mogelijke rol van informatiegaring via nutsbedrijven, al valt dit niet onder het toepassingsgebied van het decreet; de oprichting van een Kruispuntbank Veiligheid, natuurlijk binnen de Vlaamse bevoegdheden; informatie-uitwisseling met het buitenland, voornamelijk met Nederland. Dat laatste is toch zeer belangrijk, zoals u ook al meermaals in de commissie hebt onderlijnd.

De werkgroep gaat nu verder aan de slag met het vervolledigen van de inventarissen en oplijstingen, het in kaart brengen van de informatieketen, het verder onderzoeken van de rol van de burgemeester, de verdere ontwikkeling van de Kruispuntbank Veiligheid en het bestuderen van de wijzigingen in de Nederlandse Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur), want daar kunnen we ook wel wat van leren.

Vraag drie, de stuurgroep zal als volgt worden samengesteld uit de verschillende inspectiediensten, zowel Vlaams als federaal: leden van het parket, de federale politie, academici die vertrouwd zijn met de bevoegdheidsverdelingen en een aantal steden. De stuurgroep heeft nog niet samen vergaderd aangezien de activiteiten van de werkgroep door de coronamaatregelen wat vertraging hebben opgelopen.

De Federale Regering zal spoedig contact opnemen met de federale minister van Justitie om tot een samenwerkingsakkoord te komen. Op administratief vlak hebben we natuurlijk wel al de eerste contacten gelegd met het parket, de politie en de Bijzondere Belastinginspectie (BBI). De vacature van de verbindingsofficier werd na het sluiten van het protocolakkoord hierover met de federale ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken vorige maand gepubliceerd. Deze maand zullen de kandidaten door een jury geëvalueerd worden zodat we hopelijk tegen eind november iemand kunnen aanstellen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik denk dat het inderdaad, en u hebt dat al eerder verwoord, belangrijk is dat we de lokale besturen daarin maximaal ondersteunen. Het komt in de volgende vraag nog aan bod. Als ik zie wat de Nederlanders ertegenaan gooien in de strijd tegen de georganiseerde misdaad, hou ik mijn hart vast voor wat op ons afkomt.

We hebben lokaal ervaring, in onze provincie en de provincies Antwerpen en Namen, met goedwerkende Arrondissementele Informatie- en Expertisecentra (ARIEC's). We gaan binnenkort in een periode komen dat de federale overheid zich daarover moet uitspreken. Wij als lokale besturen in Limburg en Antwerpen hebben daar zeer goede ervaringen mee. Ik ben van mening dat we dat instrument ten volle moeten benutten en uitrollen over heel Vlaanderen. Hoe ziet u de rol van de ARIEC's in de toekomst? Gaat u daarover in overleg met de federale collega's om te bekijken hoe dat kan worden gecontinueerd in de vorm van een samenwerkingsprotocol? Nemen wij ons deel van de verantwoordelijkheid daarin?

Ik maak de vergelijking met Nederland opnieuw. Daar heeft men een structuur met tien Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's). Dat is een weerspiegeling van onze ARIEC's, maar eerder andersom. De ARIEC van Antwerpen werkt met drie, vier mensen. De tegenhanger net over de grens werkt met zestig mensen. Het verschil in capaciteit is enorm. Hoe kijkt u aan tegen de ARIEC's inzake de ondersteuning van de lokale besturen? Gaat u die meenemen bij het verdere beleid ter zake?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Brouns, ik vind uw input altijd zeer waardevol, u weet dat. U spreekt vanuit uw lokale ervaring, we nemen dat altijd mee. We willen in overleg gaan met het federale niveau om de ARIEC's verder te zetten, maar dat is een federale bevoegdheid. We willen een samenwerkingsovereenkomst sluiten voor verdere informatie-uitwisseling tussen hen en de inspectiediensten. Ze zijn ook vertegenwoordigd in onze werkgroep. Ik ben het met u eens dat we die knowhow moeten meenemen. Ik ga met de federale overheid in overleg en in gesprek gaan over een samenwerkingsovereenkomst.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik had dat daarnet onder de aandacht gebracht omdat ik daar terecht bezorgd om ben om de doodeenvoudige reden dat het vandaag maar proefprojecten zijn, en het zijn er maar drie. Ik lees of hoor nergens continuïteit, het zal van het nieuwe federale regeerakkoord afhangen. Het is aan de federale ploeg om de continuïteit mee te garanderen. Het is daarom belangrijk dat Vlaanderen, of de mensen die ermee samengewerkt hebben – ze zitten in Limburg toevallig in de provincieraad, ze werken vooral voor de lokale besturen, ze zijn federaal ontstaan – de bevoegdheden overstijgt. En men moet die via een samenwerkingsprotocol in de toekomst ook kunnen versterken.

Ik wil nog even afsluiten met de ervaring die ik vorige week had op een studiedag over de bestuurlijke handhaving in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Daar kwam heel duidelijk naar voren dat de informatiepositie van de lokale besturen cruciaal is. Over welke informatie beschikken ze? Welke informatie mogen ze delen en gebruiken? Het is belangrijk dat daarvoor de nodige wettelijke kaders worden getekend. Een leerrijk gegeven is ook dat we ons een beeld moeten kunnen vormen van de georganiseerde misdaad: hoe breed is die vandaag vertakt? Het is hallucinant om te zien dat die tot in de zorgsector kan infiltreren. Het gebeurt in heel veel sectoren van onze samenleving wat natuurlijk ontwrichtend werkt. Het is dan ook belangrijk dat onze lokale besturen maximaal worden ondersteund om daar een zo goed mogelijk beeld op te krijgen en die breed vertakte criminaliteit maximaal te kunnen bestrijden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over grensoverschrijdende samenwerking met Nederland in de strijd tegen de georganiseerde misdaad
– 5 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, we gaan op hetzelfde elan verder. De lokale besturen in Limburg ervaren in de praktijk al heel lang en frequent hoe belangrijk grensoverschrijdende samenwerking is in het kader van de aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Ik heb daarstraks al gezegd dat Nederland daar de volgende periode massaal op inzet. Als we dan niet samenwerken, dan zullen wij achter de feiten aanhollen.

In een recent rapport van het Nederlandse RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum) Limburg over ondermijnende criminaliteit in Limburg wordt bij de aanbevelingen uitdrukkelijk gewezen op het belang van die grensoverschrijdende samenwerking die absoluut noodzakelijk is.

Ik verwijs ook naar de oprichting in 2018 van het EURIEC, het Euregionaal Informatie- en Expertisecentrum voor de bestuurlijke aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit. Dit centrum moet zorgen voor een betere samenwerking en snellere informatie-uitwisseling op voornamelijk bestuurlijk niveau tussen België, Noordrijn-Westfalen en Nederland. Het is een aanvulling op de bestaande samenwerking van politie en openbaar ministerie over de grens. Het doel is allereerst om burgemeesters in de grensstreek Euregio Maas-Rijn door snellere deling van kennis en informatie meer mogelijkheden te geven om gezamenlijk op te treden tegen criminelen. Daarnaast kan het centrum helpen voorkomen dat criminelen voor wie het in het ene land te heet onder de voeten is geworden, in het andere land hun criminele activiteiten ongestoord kunnen voortzetten. Het gaat over het zogenaamde waterbedeffect dat we absoluut moeten tegengaan.

Intussen bestaat al jaren de traditie waarbij Nederland en Vlaanderen regelmatig samenkomen. Op 4 november 2020 staat opnieuw een topontmoeting gepland. In 2018 waren minister-president Bourgeois en de Nederlandse staatssecretaris Knops overeengekomen om meer sturing te geven aan de samenwerking voor de gezamenlijke grensregio's.

Minister, op welke manier zult u de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland bevorderen inzake de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit?

Welke initiatieven hebt u al genomen en hebt u daarover al de nodige contacten gehad met de Nederlandse overheden en/of diensten?

Hebt u in voorbereiding van de Nederlands-Vlaamse top op 4 november 2020 aan de minister-president gevraagd om dit op de agenda te plaatsen? Zal dit onderwerp ter sprake komen op deze topontmoeting?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De grensoverschrijdende samenwerking met Nederland en vooral een goeie informatie-uitwisseling op bestuurlijk niveau, is uiteraard van belang. Maar daarvoor wil ik eerst een stevige Vlaamse basis uitwerken. Daarom ben ik, in het kader van de werkgroep georganiseerde misdaad waarin de nodige experten zetelen, een stappenplan aan het opstellen van wat er nodig is in het kader van de aanpak van bestuurlijke handhaving op Vlaams niveau.

Op dit moment ben ik een ontwerp van decretaal kader aan het uitwerken rond die bestuurlijke handhaving. We gaan ook na welke samenwerkingsverbanden en samenwerkingsakkoorden er nodig zijn met de verschillende federale diensten, zoals met de federale belastingdiensten, de politie, de magistratuur enzovoort. Met tal van diensten werden er al contacten gelegd maar de concretisering ervan neemt veel tijd in beslag aangezien het toch gaat over de uitwisseling van gevoelige gegevensinformatie.

Tevens kijken we naar samenwerkingen met nutsbedrijven, naar analogie met Nederland, zoals met Fluvius of de Watermaatschappij. Vervolgens kunnen we bekijken hoe we met die basis aanknopingspunten kunnen vinden met Nederland.

Ik heb al een onderhoud gehad met de Nederlandse ambassadeur in België en met het Nederlands diplomatiek personeel, alsook met de Vlaamse vertegenwoordiger in Nederland. Verder neemt ook een collega die werkzaam is in het EURIEC, deel aan de werkgroep over georganiseerde misdaad en kwam die grensoverschrijdende aanpak een tweetal weken geleden in die werkgroep aan bod.

Ten slotte heb ik ook nog contacten met het Bibob-bureau (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) in Nederland. Het bezoek van de werkgroep aan het Bibob-bureau was eigenlijk gepland in maart maar moest telkens opnieuw worden uitgesteld door de coronamaatregelen. We zullen dus onze eerste meeting met hen hebben via videoconferentie, met daarna hopelijk nog een tweede uitgebreidere meeting ter plaatse.

Dit staat voorlopig nog niet op de agenda van de top van 4 november maar ik zal proberen dit alsnog te doen. Ik had begrepen dat de agenda al redelijk uitgebreid is maar ik zal het zeker nog eens aankaarten bij de minister-president.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed om dit nog eens onder de aandacht te brengen voor het geval dit nog niet in de agenda zou zijn opgenomen. Begrijp ik uit uw antwoord dat we bij de opbouw van het decretale kader waarbij we de bestuurlijke handhaving van de Vlaamse lokale besturen zullen versterken in de strijd tegen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit, het aspect grensoverschrijdende samenwerking een plaats geven en deze structureel proberen te verankeren waardoor die samenwerking niet langer een vrijblijvend karakter heeft? Ik zie u instemmend knikken, dat is positief.

Ik wil nog een suggestie doen, namelijk dat we naar een soort van nulmeting zouden moeten kunnen gaan waarbij we een Vlaams ondermijningsbeeld schetsen van de situatie. Ik geef het voorbeeld van Nederland waar vijf jaar geleden al in

een jaar tijd meer dan 16 miljard euro werd witgewassen. Dat is een gigantisch bedrag, dit om aan te geven hoe groot de impact is van de criminaliteit op een samenleving. Nederland trekt vanaf volgend jaar 150 miljoen euro per jaar extra uit in de strijd tegen die criminaliteit. Ik heb daarstraks het woord waterbedeffect gebruikt, ik denk dat we ons daar in Vlaanderen echt van bewust moeten zijn.

We hebben de directeur Veiligheid van de stad Antwerpen vorige week gehoord op een studiedag in Leuven. Als we dan horen hoe breed die criminaliteit helaas ook in Vlaamse steden vertakt is, dan moeten we alle zeilen bijzetten en moeten we die samenwerking met Nederland aangaan. Zij brengen immers een heel groot en sterk leger in stelling in die strijd en criminelen hebben natuurlijk de neiging om de weg van de minste weerstand te kiezen, en dat is meteen over de grens, hier in Vlaanderen. We hebben er dan ook alle belang bij om een sterke wal op te bouwen en die strijd samen met Nederland, schouder aan schouder, hand in hand aan te gaan. Ik zal dit blijven volgen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Brouns, ik dank u voor uw inbreng. Ik zal rekening houden met uw suggestie over de nulmeting. Ik zal bekijken hoe we daarvoor een kader kunnen creëren want dit is inderdaad belangrijk, hoewel die criminele kaart natuurlijk voortdurend verandert. Maar die nulmeting lijkt me een hele goede suggestie.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik denk dat alles is gezegd. Ik kijk uit naar de bespreking van mijn conceptnota, volgende week in de commissie, waarin een aantal ideeën daarover gebundeld zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opname van ecocide in het Strafwetboek
– 148 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Voorzitter, collega's, ik zal een zeer korte vraag stellen over ecocide dat is opgenomen in het federaal regeerakkoord. Ik hoop dat we daarover geen debat krijgen zoals daarnet met mevrouw Schryvers.

Het federaal regeerakkoord wil ecocide, het doelbewust vernietigen van ecologische systemen, bestraffen. Dat misdrijf zou eventueel worden opgenomen in het nieuwe strafwetboek.

Uiteraard is dat vrij specifiek omschreven. Wij vinden dit een zeer goede zaak aangezien het ons beter in staat zal stellen om het milieu te beschermen. Wel maken we de bedenking dat daarmee een aantal overlappingen veroorzaakt worden met milieumisdrijven, die nu op gewestelijk vlak aangepakt worden met administratieve boetes.

Een dubbele aanpak is beter dan geen aanpak maar ik wil u hier toch kort over ondervragen, minister.

Wat vindt u ervan dat de federale regering deze specifieke vorm van criminaliteit, namelijk ecocriminaliteit, in het strafwetboek zal opnemen?

Plant u een gesprek met de federale minister van Justitie in verband met deze aangelegenheid?

Denkt u dat er overlappingen zullen zijn met Vlaanderen? Hoe ziet u zelf de taakverdeling tussen de gewestelijke bevoegdheid die Vlaanderen ter zake heeft en het federale niveau, waar men een meer gedetailleerde beschrijving van deze vorm van criminaliteit in het strafwetboek kent?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: U weet dat ik meestal heel aimabel ben, mijnheer Vandenhove, maar ik kan er niet tegen als er in de krant zaken staan die niet kloppen. Dat kan niet als men de bevolking goed wil informeren.

In het federaal regeerakkoord werd ecocide opgenomen onder het hoofdstuk Justitie en Veiligheid. Ecocide, in uw vraag beschreven als "het doelbewust vernietigen van ecologische systemen", kent juridisch gezien geen afgelijnde definitie. Er zal dus nog wat werk aan voorafgaan voor dit concreet wordt gemaakt.

De meest gedragen definitie verwijst evenwel naar de grootschalige aantasting van ecosystemen door menselijk toedoen. Ecosystemen staan wereldwijd ook onder druk. Het verdwijnen van leefgebieden, milieuverontreiniging en de introductie van invasieve soorten leiden tot de afname van biodiversiteit. Bovendien komt daardoor in Vlaanderen bijvoorbeeld ook de waterbevoorrading in het gedrang.

Ik wil dan ook ambitieuze stappen zetten om de Europese biodiversiteitsstrategie te realiseren en het pesticidegebruik terug te dringen tot het strikt noodzakelijke. U hebt me hierover al verschillende keren ondervraagd. Hierbij zet ik maximaal in op een evidencebased policy. Het voorkomen en aanpakken van risico's voor de omgeving, het bevorderen van de naleving van de regelgeving en het voorkomen van de overtreding staan hierbij centraal, en niet het sanctioneren van de overtredingen op zich.

Uiteraard is handhaving ook cruciaal. In Vlaanderen worden straffen voor het niet naleven van de milieuwetgeving geregeld volgens het Milieuhandhavingsdecreet. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen inbreuken en misdrijven. Het eerste betreft lichte schendingen met een beperkte impact op de mens of het milieu, die met bestuurlijke maatregelen worden afgehandeld. Een milieumisdrijf daarentegen is een gedraging in strijd met het Milieuhandhavingsdecreet, die wordt neergeschreven in een proces-verbaal en vervolgens ook strafrechtelijk kan worden behandeld. De Procureur des Konings beslist of een zaak strafrechtelijk wordt vervolgd of dat ze bestuurlijk afgehandeld wordt. Ik heb laatst zo'n dossier gehad waarbij de Procureur des Konings heeft beslist om de zaak niet strafrechtelijk te vervolgen. Ik begrijp niet altijd waarom dat soms wel en soms niet gebeurt, mijnheer Vandenhove. Men zou eigenlijk elke zware inbreuk die omschreven wordt als een milieumisdrijf strafrechtelijk moeten vervolgen. Dat blijkt toch uitzonderlijk te zijn, merk ik. We zullen ook kijken wat we daaraan vanuit het Vlaamse niveau kunnen doen.

Zoals gesteld in het Vlaams regeerakkoord situeert een geïntegreerde handhaving zich niet louter op Vlaams niveau, maar ook ten aanzien van andere actoren. Een duidelijke afbakening en afstemming is hiervoor noodzakelijk. Dit brengt me dan ook bij uw tweede vraag. Aanstaande vrijdag 16 oktober 2020 zit mijn kabinet samen met het kabinet van minister Van Quickenborne om onder andere deze aangelegenheid te bespreken. Met betrekking tot een eventuele taakverdeling wacht ik dan ook graag dit eerste overleg af alsook het advies van de experten over de opname van ecocide in het nieuwe strafwetboek.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Ik kan het alleen maar toejuichen dat u vrijdag al dat overleg hebt. Ik denk dat het goed is dat er opgetreden en gehandhaafd wordt als het over milieumisdrijven gaat. Goede afspraken maken goede vrienden. Chapeau voor die snelle afspraak.

U hebt twee dingen gezegd waarmee ik het eens ben. Je kunt je uiteraard de vraag stellen waarom het parket de ene keer wel en de andere keer niet vervolgt. Dat is natuurlijk de autonomie van het parket en het gerecht, maar ik deel uw mening dat ze inderdaad meer zouden mogen vervolgen als het over milieumisdrijven gaat. Ten tweede weet u dat u in de vermindering van pesticiden in mij een partner hebt. Ik ben hierover trouwens al een aantal vragen aan het voorbereiden. Ik kijk uit naar de belofte die u hebt gemaakt dat tegen het einde van dit jaar of het begin van volgend jaar die screening achter de rug zal zijn, zodat we kunnen kijken of er bijgestuurd moet worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.